І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ЛИПНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 3, 1959 No. 127. VOL. LXVI.

БОРОТЬБА З ІНФЛЯЦІЄЮ БУДЕ ГОЛОВНИМ ВИБОРЧИМ ГАСЛОМ В 1960 РОЦІ

Вашингтон. — Відбуваючи пресову конференцію в середу дня 1-го липня ц. р., що відбулася після відвідин Фрола Козлова, першого заступника прем'єра СССР в Білому Домі, президент Айзенгавер торкнувся у своїх відповідях на питання журналістів теж і низки внутрішньо-політичних проблем, з яких найбільше зацікавлення. викликали його коментарі про ставлення громадянства ЗДА до проблем федерального видаткування й інфляції, як теж до справи евентуальної кандидатури на Президента в 1960 році. Щодо першого, то на думку през. Айзенгавера, американський народ змінив в основному своє ставлення до проблеми боротьби з інфляцією, яке у конгресових виборах 1958 року виявилося в незацікавленні громадянства цією проблемою. Сьогодні Президент певний, що справа боротьби з інфляцією стане одним із головних виборчих гасел у президентських виборах 1960 року. Так же само змінило громадянство своє ставлення до справи федерального видаткування, усвідомивши, що така політика не да; ніякої користи, а тільки поглиблює інфляцію. Беручи до уваги тиск громадської опінії в цій справі, Конгрес відкинув низку законопроєктів про збільшення видатків в різних ділянках федеральної активности. Взагалі серед народу починає зростати зрозуміння до веденої урядом антиінфляційної політики, метою якої є збереження вартости доляра. Пов'язана тісно з ощадностевою політикою уряду є теж і справа збалянсування бюджету в поточному 1959-1960 році. Президент висловив свою певність, що при відповіднім зусиллі пощастить не тільки збалянсувати бюджет, але і зробити деякі заощадження на сплату національного з а б о ргування. Торкнувся Президент у своїх відповідях теж і справи майбутньої кандидатури на президента ЗДА, стверджуючи категорично, що у виборах 1960 року він буде залишатися невтральним і не буде давати першенства ніякому з республіканських кандидатів. Що ж до делеґування віце-президента Ричарда М. Ніксона, як репрезентанта ЗДА, на відкриття американської виставки у Москві, то це делеґування не має ніякої політичної тенденції і не може мати впливу на кандидатуру Ніксона в 1960 році. Ніксона обрано для відкриття американської виставки в СССР тому, що він найвідповідніша для цього особа з-поміж усіх членів уряду.

ПАРАДАМИ І ДОЗВІЛЛЯМ ВІДЗНАЧИТЬ АМЕРИКА СВІЙ ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Цієї суботи, 4-го липня, весь американський нарід, як і кожного року, відзначатиме традиційно своє Свято Незалежности, на згадку того рішального в світовій історії 4-го Липня, в якому 183 роки тому проголошено Декларацію Незалежности З'єдинених Держав. Відзначають це свято в першу чергу Богослужбами в церквах, типовими американськими парадами на вулицях міст та, головно, повним дозвіллям — гостинами в домах і поголовними виїздами з великих міст в гірські та надморські околиці, що для соток осіб кінчається смертю а для тисяч каліцтвом в автомобільних випадках по великих і малих шляхах. Тому напередодні цих святкувань не вгавають заклики до обережної їзди, що кожний повинен мати на увазі.

ПОЧАВСЯ СВІТОВИЙ РІК ВТІКАЧА

Ню Йорк. — В середу, 1-го липня, почався формально і фактично Світовий Рік Втікача, що має за завдання допомогти в розв'язці одної з найскладніших проблем теперішньої доби — приміщення та влаштування для нормального життя багатьох втікачів, що після другої світової війни, втікаючи від політичних, релігійних чи расових переслідувань у їх країнах, „вибрали волю" в чужих країнах. З нагоди започаткування цього Світового Року Втікача відбулося тут в готелі Плаза прийняття, що його влаштувала Рада добровільних американських допомогових аґенцій, та в якому взяло участь понад 1,000 осіб. В цьому прийнятті взяли участь представники уряду згаданої Ради добровільних допомогових аґенцій, членом якої є й наш Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, який на цьому зібранні репрезентували його президент д-р Володимир Галан та правний дорадник адв. Михайло Пізнак. Головну промову під час прийняття виголосив сенатор Гомфрі, інформуючи при цій нагоді, що попереднього дня він зголосив в Сенаті ЗДА окремий законопроєкт, який з нагоди цього Світового Року Втікача поставив би президентові Айзенгаверові до розпорядження 10 мільйонів долярів для допомоги втікачам та давав би йому право приймати на постійне поселення в цій країні відповідну кількість втікачів кожного року. У зв'язку із Світовим Роком Втікача, більше як 50 держав погодилися співпрацювати в тому напрямку, щоб розв'язати справу 2.5 мільйона втікачів, які живуть без постійного місця побуту в Европі, на Середньому Сході, в Північній Африці і в Азії. ЗДА започаткували цей Світовий Рік Втікача тим, що на його початку привезли літаками з Европи (Німеччини, Австрії і Греції) в днях 29 і 30 червня та 1-го липня 200 втікачів, кошти подорожі яким оплатив ICEM. Цих втікачів розміщено по різних стейтах цієї країни. В суботу 27 червня у всіх синагогах відбулися Богослужби на інтенцію успіху цього року втікачів, а в неділю 28-го червня відбулися Богослужби в католицьких і протестанських церквах. Папа Іван XXIII звернувся з окремим посланням до вірних, щоб допомагали розв'язати справу втікачів. Голова Американського Комітету для Справ Втікачів декан о. Френсіс Б. Сейр написав окрему Літанію, яку відправляли в протестанських костелах на інтенцію втікачів.

Д-р Гайнріх Любке став новим президентом Західньої Німеччини

Берлін. — Міністер праці в уряді Конрада Аденауера, д-р Гайнріх Любке, вибраний в минулу середу 1 липня ц. р. новим президентом Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини), на місце старенького проф. Теодора Гойсса, який, відбувши дві каденції, не мав конституційного права більше кандидувати. Вибори відбулися в західньому Берліні, всупереч протестам збоку Совєтів і Східньої Німеччини. Голова західньо-німецького парляменту Герстенмаєр прихилився теж до голосу посадника західнього Берліну Брандта і рішив, що електори з західнього Берліну мають також право вибирати президента Німецької Федеративної Республіки. Любке дістав у другому голосуванні 526 голосів, соціялістичний кандидат проф. Карльо Шмід 486, а кандидат вільних демократів д-р Макс Бекер 42. Всіх електорів є 1.038 плюс 43 з західнього Берліну. Неприявних було 5-х (хворі), а стрималось від голосування 22. 66-річний д-р Гайнріх Любке, другий з черги президент Німецької Федеративної Республіки, був розмірно мало відомий широкому німецькому громадянству. Він вславився у фахових сільсько-господарських колах, як автор так званого „зеленого пляну", що сприяв німецькому „середнякові" та малим німецьким „баверам" і внаслідку надзвичайно підніс сільсько-господарську продукцію. Любке має опінію людини дуже робітливої, ввічливої і скромної але й упертої.

З'єдинена Арабська Республіка дістає знову допомогу від Америки

Каїро. — В минулу середу 1-го липня американська амбасада в Каїро признала, наприкінці минулого тижня підписано умову між З'єдиненими Державами та З'єдиненою Арабською Республікою, за якою Америка погодилася відновити технічну й економічну допомогу для режиму Гамаля Абделя Нассера. Докладної суми признаної Арабській Республіці, не подано, але вона перевищує суму 8 мільйонів долярів. Хоч це невелика сума, проте вона має поважне значення, як доказ на поправу американсько - єгипетських взаємин, попсованих від 1956 року у зв'язку з Суезькою кризою. В минулому році ЗДА післали Арабській Республіці муки вартости 25 мільйонів і тютюну та олії вартости 23 мільйонів долярів. Совєти дали З';диненій Арабській Республіці промислових кредитів на суму 175 мільйонів плюс 100 мільйонів на будову Асванської греблі, плюс 140 мільйонів долярів окремо для Сирії, яка тепер становить складову частину З'єдиненої Арабської Республіки. Крім цього, СССР доставив цій Республіці зброї на невідому вартість. Правда, в заміну та країна заставила свою бавовняну продукцію.

Нассер відмовляє Ізраїлеві права користуватись Суезьким каналом

Каїро. — Президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер в інтерв'ю на сторінках щоденника „Аль Ахрам" підтримав своє давнє становище, що Ізраїль не має права користуватися водами Суезького Каналу, бо знаходиться все ще в „стані війни" з названою Республікою, раніше з Єгиптом. Арабські сусіди Ізраїлю не визнають підписаного з ним у 1949 році перемир'я за формальне закінчення війни між ними. На тій основі З'єдинена Арабська Республіка зупиняє всі кораблі власности Ізраїлю чи наймлені ним, які їдуть Суезьким каналом, та конфіскують товар. Так сталося з данським вантажним кораблем „Інґе Тофт", що його схоплено 21-го травня ц. р. Найбільше потерпіли на цьому Японія, Гонґ Конґ і Філіппіни, які заплатили були за товар на тому кораблі, що його. тепер сконфіскувала Арабська Республіка. Це, очевидячки самим Нассером замовлене інтерв'ю, доказує, що місія генерального секретаря Гаммершилда, який поїхав на Середній Схід в справі ізраїльсько - єгипетського конфлікту —за Суезький канал, не вдалася. Гаммершилд, мабуть, переконуватиме ще Ізраїль і Нассера, щоб вони передали цю справу на вирішення Міжнародньому Трибуналові Справедливости в Гаазі.

ПРЕЗИДЕНТ І ГЕРТЕР КОНФЕРУВАЛИ З КОЗЛОВИМ

Вашингтон. — В минулу середу 1 липня ц. р. през. Айзенгавер прийняв совєтського віце-прем'єра Фрола Козлова і нараджувався з ним протягом 70-ох хвилин. Раніше Козлов був на нараді в державного секретаря Крістіяна Гертера, який взяв також участь у розмові Президента з Козловим. Про зміст цих нарад не проголошено ніякого комунікату. За пресовими інформаціями, говорено головно про Берлінську кризу і конференцію „на вершинах". Зокрема Козлов відвідав також віце-президента Ричарда Ніксона, з яким мав півторигодинну розмову, яка ніби торкалася головно подробиць відвідин Ніксона в Москві, де він 25 липня відкриє американську виставку. Преса твердить, що всі ці розмови не мали характеру переговорів та що вони ні в чому не змінили дотеперішнього становища ані ЗДА ані Совєтів. Раніше, Айзенгавер на своїй пресовій конференції висловився куртуазійно-прихильно про Козлова, з яким стрінувся був при оглядинах совєтської виставки в Колізеї в Ню Йорку. Президент потвердив на своїй пресовій конференції попереднє становище, що конференція голів урядів держав повинна відбутися лише тоді, коли раніше дипломати своєю підготовою створять шанси для її успіху. Президент, що не бачить підстави, чому Громико в Москві назвав Женевську конференцію „успішною" та рекомендував відбути конференцію „на вершинах". За висловом Президента, треба „якогось поступу ділами, щоб був оправданий з'їзд голів урядів". Він ствердив теж на згаданій пресовій конференції, що є „два-три принципи", від яких ЗДА не поступляться, а зрештою всі справи можна передискутувати. Преса коментує, що цими принципами є передусім: що ЗДА не будуть переговорювати в атмосфері погроз і ультиматумів та що Захід не зречеться оборони вільного Берліну.

Фрол Козлов був теж на обіді з членами сенатської Комісії для закордонних зв'язків з участю голови демократичної більшости в Сенаті, сенатором Линдоном Джансоном. Вечером Козлов був гостем на прийнятті віце-президента Ніксона. На тому прийнятті державний секретар Гертер і Ніксон примусили Козлова відкликати свою колишню заввагу, наче б Америка, давши в роках 1921/22 Совєтам допомогу харчами, жадала заплати за ту допомогу золотом. Гертер пригадав Козлову, що тодішня американська допомога, яка врятувала Совєти від масового голоду, була добровільним дарунком, за який Америка не дістала ніякої заплати. Козлов був дуже збентежений і викрутився, що це не є „спірна" справа. Козлову запропонували виступ в телевізії, але він відмовився, ніби з солідарности з Мікояном, який жалівся, що йому не дозволили були відповісти на один запит перед телевізією та перервали виступ з уваги на вичерпання часу. Козлов заявив, що віце-президент Ніксон матиме можливість говорити на телевізійному виступі в Москві стільки, скільки захоче. Один з юнійних лідерів в Америці, віце-президент Американської Федрації Праці — Конгресу Індустріяльних організацій, Джеймс Кейрі, скаржився перед Козловим на систематичне фальшиве представлювання відносин в американському світі праці совєтською пресою. Козлов викрутився, що „не можна бути вільним від критики".

Совєти стараються за пожвавлення торгівлі з Америкою

Москва. — У зв'язку з відкриттям совєтської виставки в Колізеї в Ню Йорку, до Америки виїхали представництва сімох найбільших совєтських торговельних цетраль, керованих, очевидно, урядом. До ЗДА прибули вже голови таких совєтських торговельних організацій: Машиноекспорт (різні машини включно з турбо - сверликами); Експортлес (дерево і все те, що з нього виробляють, включно з папером; Продінторг (харчові продукти); Союзпромімпорт (ввіз і вивіз металевих продуктів, включно із сталлю); Союзпромекспорт (манґан, хром, вугілля і азбест); Технопромімпорт (виряд для сільського господарства, легкий промисл) і Маштехімпорт (хемічна промисловість). Голови тих своєрідних державно - совєтських трестів є частиною десятичленної торговельної місії, яка прибула до Америки під проводом Міхаїла Кузьміна, віце-міністра закордонної торгівлі. Який їх конкретний плян товарообміну з Америкою — покищо нікому невідомо. Анастас Мікоян говорив тільки загально про збільшення торгівлі з ЗДА, при чому переконував американські кола у Вашингтоні й приватних фінансістів, що вони повинні дати Совєтам довготермінові торговельні кредити, що не увінчалось успіхом. Совєти, які наполягають на пожвавлення торговельних зв'язків з ЗДА, „пересчують" одну „дрібничку": величезні втрати, що їх зазнали американська держава та американський приватний капітал в Росії і за царату і за совєтської влади.

Плянують пустити в орбіту Землі годинник, щоб справдити теорію Айнштайна

Ню Йорк. — Крайова Аеронавтична Адміністрація підписала з фірмою Гюз Компані $200,000 контракт на конструкцію атомового 30-фунтового годинника, який міг би йти з допомогою батерій впродовж трьох тижнів із докладністю до одної секунди на 1,000 років. Представник цієї адміністрації д-р Гаролд Лайонс заявив на пресовій конференції, що плянують пустити цей годинник в орбіту нашої Землі, щоб цим способом перевірити теорію релятивности Айнштайна. Згідно з цією теорією, коли б людина могла літати зі швидкістю світла впродовж 20-ох років, то коли б вона вернулася на Землю, то знайшла б, що Земля була б на мільйони років старша від неї. Людина довго мріяла про те, щоб робити досліди з годинником у космічних просторах, а тепер при винаході ракет це стає ливістю.

Кастро видав наказ заарештувати шефа летунства Діяза, який говорив про комуністичні впливи

Гавана, Кубинська Республіка. — Уряд прем'єра Фіделя Кастра видав 1-го липня наказ заарештувати шефа летунства майора Педра Луїса Діяза Ланза, який день перед тим зрезиґнував із свого становища, заявивши, що зробив це тому, що в збройних силах Куби і в уряді Куби є завеликі комуністичні впливи. Невідомо, де перебуває майор Діяз. Президент Мануел Уррутія Ллео, якому шеф летунства зголосив резиґнацію, назвав його „дезертером", який діє на шкоду революційного уряду". Виступив проти майора Діяза і молодший брат прем'єра — Рауль Кастро, називаючи його „зрадником", якого треба поставити перед революційний суд. Афера майора Діяза виявила, що між дотеперішніми прихильниками Кастра є численні молоді люди, які не є вдоволені з тих радикальних реформ, які перевів кубинський прем'єр. Неясне є становище нового уряду до комунізму, хоч прем'єр Кастро заявляв вже кілька разів, що в його уряді немає комуністів.

Сенатори Кейс і Кеннеді за лібералізацію іміграційного закону

Вашингтон. — Сенатор - республіканець із Ню Джерзі — Кліффорд П. Кейс, зізнавав у правничій підкомісії Сенату і заявив, що і республіканці і демократи повинні вести спільну кампанію за те, щоб в ліберальному дусі змінити іміграційний закон МекКарран - Волтера. Сенатор Кейс казав, що зміни цього закону вимагають „пристойність і співчуття" до людини. Змінити цей закон треба тому, щоб поправити наші взаємини з іншими державами, і щоб „збагатити нашу культуру та збільшити нашу економіку". Сенатор - демократ Джан Ф. Кеннеді із Массачусетс домагався в цій самій підкомісії, щоб число віз для нових імігрантів збільшити зі 150,000 річно на 250,000. Сенатор Кейс пропонує законопроєкт про дозвіл на в'їзд до ЗДА поза квотою 40,000 втікачів під час Світового Року Втікача, що почався 1-го липня ц. р. Проти теперішної системи квот, випрацьованих на статистиці з 1921-го року, виступили обидва ці сенатори.

Атомовий літак коштував би 10 більйонів долярів

Вашингтон. — Директор оборонного досліду і інженерного відділу д-р Герберт Ф. Йорк зізнавав в комісії видатків в Палаті Репрезентантів і заявив, що кошти першого атомового літака винесли б разом коло 10 більйонів долярів. У фінансовому році, який почався 1-го липня ц. р., уряд заплянував видати на побудову атомового літака тільки 150 мільйонів долярів. Впродовж кількох років ці кошти винесли вже коло одного більйона долярів, але це все є тільки частиною тієї суми, якої вимагає побудова літака, який літав би при допомозі нуклеарної енергії, бо на це треба буде видати не менше як 10 більйонів долярів. Тепер ясно, чому уряд не дуже то спішиться будувати атомовий літак, хоч дехто заявляє, що СССР працює вже над конструкцією водневого літака, і може нас випередити в цій ділянці.

Індія не визнає Даляй Лями, як правителя Тибету

Ню Делі. — Індійський уряд здезавував Даляй Ляму, недавнього духового і політичного лідера Тибету, який на своїй останній пресовій конференції 20-го червня ц. р. заявив, що він скрізь, де перебував би, є леґальним головою тибетського уряду. Індійський уряд ствердив окремою заявою, що хоч він „жаліє", що комуністичний Китай силою здавив повстання в Тибеті, проте визнає його, комуністичний Китай, як суверенну владу в Тибеті. Водночас індійський уряд ще раз підкреслив, що перебуваючий в Індії на політичній еміграції Даляй Ляма не може займатися активною політикою та шкодити добрим індійсько-китайським взаєминам. Індійський уряд зазначив при тому, що видає свою заяву безбудь-якого натиску збоку комуністичного Китаю з яким, мовляв, від кількох тижнів уряд в Ню Делі не мав ніякого зв'язку.

В АМЕРИЦІ

● **Психіятр із шпиталю в Стейлакумі, Вашингтон, д-р Натан Тал** повідомляє, що новий медичний засіб проти душевної депресії — beta phenylethylhydrazine sulphate — виявився дуже успішним, і 144 пацієнти з усіх 180, на яких випробовувано цей новий лік, впродовж 6-ох тижнів могли залишити шпиталь.

● **Шеф штабу армії** генерал Максвелл Д. Тейлор перейшов на емеритуру і з цієї нагоди президент Айзенгавер відзначив його вже третьою Медалею за Визначну Службу. Президент, пришпилюючи генералові жмут дубових листків замість медалі, завважав, що для нових відзначень вже немає місця на грудях цьоо хороброог вояка.

● **Комісар нюйоркської поліції Стіфен Кеннеді** з нагоди нешумно відзначуваного Дня Незалежности" закликає батьків повідомляти поліцію про власників тих крамниць, які продають дітям заборонені фоєрверки. Досі вже 9 дітей поранені цими фоєрверками.

● **Представник нюйоркських пекарень Рассел Дж. Ґаґ**, зізнаючи в сенатській правничій підкомісії, твердив, що подорожчання хліба на 45% в останніх 11-ох роках спричинене подорожчанням праці, хоч кошти прожитку в тому самому часі збільшились тільки на 23%. Але він не міг вияснити, чому в Огайо хліб на 3 центи дешевший, як в Ню Йорку.

● **Головний суддя Найвищого Суду в ЗДА Ірл Воррен** виступив проти Ірла Мазо, автора книжки про віце-президента Ричарда М. Ніксона, за те, що використав прізвище головного судді, щоб підготовляти успіх кандидатури Ніксона в 1960 р. Ірл Мазо відповів на це, що Воррен склав свою заяву, не читавши його книжки, а тільки переглянувши уривки з неї, надруковані в журналі „Лук".

● **67-річна Еріт Дасмонд** з Мілкокі у своєму заповіті призначила синові маєток, оцінений на 40,000 долярів, але під умовою, що він розведеться зі своєю жінкою римо - католичкою і одружиться з іншою жінкою жидівської віри. Суд уневажнив цей тестамент, який змушує людину до розводу, що противиться законам стейту Висконсін.

Українське назовництво в Америці предметом нарад Амер. Назвознавчого Товариства

Ню Йорк. — Тут відбулися наради Управи і членів Американського Назвознавчого Товариства (American Name Society). Наради, якими проводив теперішній президент Т-ва проф. Яр. Рудницький з Манітобського університету в Вінніпеґу, відбулися після бенкету в готелі Grosvenor дня 29-го червня охоплювали крім біжучих справ проєкт створення першої катедри назвознавства на одному з провідних американських університетів та досліди над т. зв етнічними особовими й місцевими назвами на американському континенті. М. ін. вирішено продовжувати працю, започатковану проф. Рудницьким у Канаді, над американськими назвами українського походження (як напр. Новий Київ у Норт Дакоті) та включити їх у видання УВАН у Канаді п. н. „Ономастика". Річний з'їзд товариства рішено відбути в грудні ц. р. в Шикаґо.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Шоста Православна Конференція Катехитично - Релігійного Навчання** відбудеться цього року знову в Келоґ Сентер при Мишиґен Стейт Університеті в Іст Ленсінґ, Ми. Триватиме п'ять днів — від 20 до 24-го липня. Головою Конференції буде священик о. д-р Донагю, професор релігії при Університеті. Усіх лекторів під час Конференції буде дванадцять. Між ними п'ять професорів із факультету при Університеті. Одним із лекторів буде теж Всч. о. Василь Олійник, настоятель української православної церкви св. Апп. Петра і Павла в Йонґстови, Огайо.

● **Вінчання Ігоря Соневицького з Наталкою Палідвор** відбулося в суботу дня 27-го червня ц. р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку. Ігор Соневицький, син д-ра Михайла й Ольги Соневицьких, відомий молодий український музик і композитор. Його дружина Наталка — бувлавна старших пластунок, є донькою д-ра Василя і Марії Палідворів, відомих українських громадян у ЗДА. Д-р Василь Палідвор, видатний діяч УНСоюзу, був заступ. предсідника під час останньої минулорічної конвенції УНСоюзу в Клівленді.

● **Всеволода Чайківська з Монтреалу, Квебек, у Канаді**, донька відомих українських діячів, паньства О. Чайківських, основоположників УНО та УСГ в Монтреальському терені, здобула золоту медалю та стипендію Аллен Олівера у зв'язку із закінченням із відзначенням відділу економіки і політичних наук в університеті Мек Ґілл. Панна Чайківська продовжуватиме свої студії і приготовлятиметься до докторату на Каліфорнійському університеті. Вона з дитячих уже років є членкою 473-го Відділу УНС в Монтреалі, заснованого в 1940 р. її батьком О. Чайківським.

У СВІТІ

● **Приїзд генерального секретаря Об'єднаних Націй Гаммершилда** на Середній Схід нікого не задовольнив: жиди невдоволені, що Гаммершилдові не вдалося спонукати єгипетського президента Нассера дозволити ізраїльським кораблем проходити Суезьким каналом, арабські втікачі з Палестини невдоволені заявою Гаммершилда, що вони ще довгий час не зможуть вернутися додому, а Нассер невдоволений інтервенцією Гаммершилда в справі користування ізраїльськими кораблями Суезьким каналом.

● **Південно-корейський президент Синґман Рі** прийняв пропозицію своєї Ліберальної партії четвертий раз кандидувати на президента країни. Він має вже 84 роки.

● **Французька комуністична партія** перевела у Парижі свій перший за останні три роки конґрес. Від часу приходу до влади у Франції генерала де Ґолля комуністи втратили мандати в парляменті, але все ще дуже сильні в робітничих спілках та міському самоврядуванні. З 30 чужих країн приїхали комуністичні делеґації. Совєтська делеґація була під проводом віце-прем'єра Міхаїла Суслова.

● **Луїс Армстронґ**, популярний американсько - муринський „тромпетист" у своїй власній джез - оркестрі, так важко захворів на запалення леґенів у південній Італії, що лікарі не вірили в його видужання. Все ж він видужав і поїхав до базиліки св. Петра у Римі подякувати Богові за чудесне оздоровлення.

● **Бельгійський князь Альберт** і його наречена італійська княжна Паоля Руффо де Калябрія дістануть від президента Айзенгавера і його дружини, як весільний дарунок, 4 кришталеві вази з вирізьбленими на них постаттями з американської історії — ковбоя, мисливця, піонера і індиянина.

● **В Англії страйкують 100.000 друкарів**, які вимагають 10% підвижки платень та 40-годинного тижня праці. В Лондоні прийшло до сутички між пікетуючими страйкарями та поліцією. Арештовано кількох пікетників за порушення спокою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Сто вісімдесят третій раз з черги відзначає американська нація роковини 4 липня 1776 року — дня, що став не тільки початком незалежности З'єдинених Держав Америки, але й фундаментом їхньої могутности — сили і значення у світі. Принципи, що лягли в основу американської Декляpації Незалежности, запалювали й запалюють людей американської землі на безупинне змагання за утривалення незалежности і суверенности З'єдинених Держав та на оборону їх від завнішніх і внутрішніх ворогів, особливо активних і загрозливих в останні десятиріччя.

Ідеї і вартості, започатковані і здійснені 183 роки тому, давали й дають американській нації силу не тільки в мирний час, але й у час тривоги та неспокою, у час криз і катаклізмів. І тому з такою відданістю і так урочисто святкують американці кожного року великі липневі роковини своєї країни, поєднуючи це святкування із початком повного літа й сонячних вакацій, дозвілля й відпочинку, і надаючи їм змісту всенародного, радісного і захоплюючого свята волі.

Могутність і добробут, що їх досягли З'єдинені Держави Америки, добившись незалежности й утриваливши її у своїй духовості і на своїй території, надали ваги і значення святкуванню Дня Незалежности не тільки серед американців ,але й серед усіх людей у світі, що так само, як колись американці, прагнуть свободи і борються за її встановлення у своїх країнах.

Під сучасну пору З'єдинені Держави Америки стали не тільки могутньою і незалежною країною, провідником незалежних країн в усьому світі, але водночас із цим і надією всіх народів і національних рухів, що змагають до незалежности, прагнуть скинути ярмо неволі і стати повноправними господарями на власній землі.

Після другої світової війни, З'єдинені Держави Америки починають відігравати знову ту ролю, що її відігравали вони в перших десятиріччях американської історії, безпосередньо після 4 липня 1776 року. Тільки ж нині відбувається це в ширшому, світовому маштабі. Завдання не обмежується сьогодні встановленням свободи на північно-американському континенті. Усвідомлюючи, що із здобуттям і забезпеченням свободи справа не вичерпується, особливо ж у нинішньому, зменшеному комунікацією світі, ЗДА обстоюють принципи своєї Декляpації Незалежности і у своїй міжнародній політиці, здаючи собі справу з того, що воля неподільна та що факт поневолення в будь-якій частині світу загрожує також волі і незалежності З'єдинених Держав.

На ідеях Декляpації базована була програма американської політики визволення, напрямні якої передбачливо накреслював покійний державний секретар Джан Фостер Доллес і далекосяжні цілі якої з'ясовував декілька разів у своїх виступах президент ЗДА Двайт Д. Айзенгавер. Основною з тих цілей була і є вимога відновлення з допомогою мирних засобів справжньої незалежности всіх народів Европи й Азії, поневолених Москвою. Вимогу цю підкреслив през. Айзенгавер у своїй промові, виголошеній у Денвері 23 червня 1952 року. В тій промові Президент ствердив, що поки будь-яка з націй світу буде поневолена, Америка ніколи не буде байдужою до справи її визволення і ніколи не зречеться свого прихильного ставлення до тих, що хочуть бути вільними.

По лінії цієї моральної підтримки для визвольних змагань поневолених Москвою народів іде також і резолюція, зголошена сенатором Полом Даґлесом у порозумінні з сенатором Джекобом Джевітсом дня 22 червня ц. р. В цій резолюції сенатор Даґлес пропонує, щоб Президент З'єдинених Держав Америки проголошував кожного року в День Незалежности окрему проклямацію про встановлення наступного після 4 липня тижня — Тижнем Поневолених Націй. Ствердивши, що поневолення багатьох народів є головною причиною поділу світу на два ворожі табори, сен. Даґлес висловив у вступі до своєї резолюції вимогу „зробити відповідні висновки з моральних і політичних принципів" Декляpації Незалежности і застосувати ті принципи до інших народів і націй, що їх насильно поневолює й експлуатує Москва з 1918-го року. „Тиждень Поневолених Націй" мав би відбуватися кожного року, аж до часу, коли „буде досягнена воля і незалежність для всіх народів світу".

Покликання й роля Америки, з'ясовані у принципах Декляpації Незалежности й у вимогах резолюції, запропонованої сенатором Даґлесом, є саме тим, що звертає в сторону З'єдинених Держав Америки очі поневолених народів світу і скріплює їх надію на здобуття такої незалежности, як її здобули американці 183 роки тому.

Між Капітолем і Білим Домом

СУМНИЙ ІНЦИДЕНТ

Розчарований Президент назвав вислід голосування в Сенаті у справі Стравса — „сумним інцидентом". І немає сумніву, що незатвердження президентового ставленця секретарем торгівлі сумом навіяло і самого Стравса, і Президента, який так твердо й послідовно підтримував його кандидатуру, і тих республіканських сенаторів, які голосували „за", і чимало особисто заінтересованих людей. Але для інших це був радісний момент перемоги по завзятій боротьбі. Головні актори боротьби з тексаським сенатором Андерсоном на чолі тріюмфально позували фоторепортерам. І з ними раділи ті, які з різних причин були в таборі „проти": в Сенаті, в партіях чи поза ними.

Це була завзята, навіть пристрасна боротьба; могло здаватись, що предметом її була якась справді „гаряча" проблема історичного значення, як громадянські права чи расова сеґреґація. Преса додавала їй розголосу, і багато аспектів її було предметом публічної дискусії, калькуляції, підозрінь та пліток. Причин її дошукуються в особистій нехіті й ворожнечі між Стравсом і сен. Андерсоном, в опозиції демократичного Сенату Президентові, в некооперативній вдачі Стравса, в передвиборчих партійних комбінаціях і навіть у расових антипатіях. Ні одної з цих причин не можна виключити.

Але в цій голосній сенатській боротьбі за містера Стравса одне було певне: громадянство у широкому не стояло поділене по обидва боки барикади, не було своїми життьовими інтересами заанґажоване в боротьбі ,як це, наприклад, було й буде в таких справах, як громадянські права, десеґреґація, допомога фармерам, народна безпека, свобода належати до юнії і т. п. Завдяки пресовим та радіовим ревеляціям, пересічний громадянин обсервував сенатські змагання як спортову імпрезу, але не заглиблювався в її сенс, з погляду інтересу нації, а коли шукав його ,то ледве чи знаходив. Так, як мав він поважні сумніви у деяких попередніх переслуханнях у Сенаті в справах затвердження президентських номінацій на високі державні пости. Десь за формою і змістом цих сенатських переслухань губився, бодай назовні, безпосередній інтерес держави, як основна ціль контролі Сенату над іменуванням високих урядовців Президентом. Немає сумніву, що батьки американської конституції мали передусім добро держави на увазі, коли прийняли постанову про те, що „Президент... має право за згодою Сенату іменувати послів... консулів... і інших високих урядовців ЗДА..." Сенат, що складається із людей з вищою долішньою границею віку життя, як члени Палати Репрезентантів, отже з більшим правдоподібним життьовим досвідом, мали неначе допомогти Президентові вибрати найбільш відповідну людину на важливий державний пост; він мав теж пильнувати, щоб Президент не помилився в оцінці кваліфікацій кандидата, щоб не керувався занадто особистими, необ'єктивними мотивами у виборі і т. п. Одним словом, інтерес був в тому, щоб держава мала якнайкраще кваліфікованих людей на найвищих постах.

Але час минав, і з розвитком конституційної системи та історичних ситуацій інші мотиви почали теж грати свою ролю. Особливо в системі „чек і беленс", перевірки й рівноваження, що є характеристикою розподілу влади у державі, при можливій боротьбі Конґресу з виконною владою Президента, не можна дивуватись, що Сенат час від часу використовував своє право згоди на іменування високих урядовців для підкреслення своєї ролі і ваги. Але назагал традиція була така, що Президент повинен сам добирати собі співробітників. Конституція не передбачає кабінету міністрів як окремого тіла і навіть прямо не передбачає міністрів (згадує принагідно трьох). Президент, за конституцією, є тим єдиним органом, якому належить виконна влада. Це, властиво, він є ця влада. Міністри й інші урядовці — це його помічники ,його репрезентанти. Тому Сенат впродовж історії, хоч серйозно інколи досліджував кваліфікації кандидатів, за традицією полишав Президентові привілей добирати собі співробітників і дуже рідко відмовляв своєї згоди. В американській історії Стравс був восьмим кандидатом на міністра (секретаря), якому Сенат відмовив своєї згоди. Ендрю Джексонові, сьомому Президентові ЗДА, Сенат не затвердив кандидата у зв'язку з його банковою політикою. Президентові Тайлерові, що втратив піддержку своєї власної партії „віґів" і зайшов у конфлікт із ,Конґресом, Сенат відмовив аж чотири рази. Пізніше, після Громадянської війни, Сенат не затвердив ставленця през. Джансона, того наслідника Линколна, що його тільки один голос врятував перед тим від обвинувачення перед Сенатом. Востаннє Сенат відмовився затвердити міністра за президента Куліджа на підставі „конфлікту інтересів", у зв'язку з відомою аферою нафтових піль „Тіпот Дом". Це уло тридцять років тому.

Але, здається, з погляду об'єктивного інтересу держави, річ не тільки в формальній „відмові" чи „згоді". Інколи видається, що відмова Сенату була б кориснішою від згоди: це тоді, коли цю згоду осягнено у висліді такого сенатського переслухання, що підірвало авторитет даного кандидата, потрібний йому для виконування даного посту.

Теперішній голова сенатської Комісії закордонних зв'язків, сен. Фулбрайт, заявив недавно, що його комісія повинна старатися, щоб кваліфікації американських послів закордоном були вищі. Але в лютому 1957 року, під час сенатського переслухання кандидата на посла до Цейльону, м-ра Ґлука, власне цей сенатор примусив посла признатись ,що він не вміє „спелувати" імени індійського прем'єра, а ім'я цейльонського прем'єра взагалі забув. Мр. Ґлюк поїхав до Цейльону, але чи не була його позиція там утруднена розголосом, особливо ворожої преси, з його нефортунного переслухання в Сенаті? В квітні 1959 року Сенат затвердив місис Люс амбасадором ЗДА до Бразилії. Вона могла б уже репрезентувати цю країну на цьому важливому й делікатному пості. Але за нею йшла б слава з переслухання перед Сенатом, де навіть прослідкували — отже мусіли мати для цього підстави — чи переходила вона психіятричне лікування. Що думало б населення цієї великої країни Латинської Америки, очевидно ще під'юджене пресою, про амбасадора, якого власне Сенат піддавав такому досліджуванню? ,Вел!' Пересічний громадянин, що слідкує за працею свого Конґресу ,часом дивується...

Ярослав Курдидик

ДЕНЬ НАЙГОСТРІШОГО ВОЄННОГО ПОГОТІВЛЯ

Щойно тепер, по двох місяцях, виходить на яву, що на день 27-го травня, отже на визначений кремлівським „боссом" Нікітою Хрущовим „ультимативний день", коли альянти мали б забратися з Берліну — Захід, а в першу чергу ЗДА, був приготований зустріти большевиків аж не так то „непідготовано", якби це декому могло видаватися. Хоч назовні ані самий день 27-го травня ,ані два тижні, що йому передували, не виявили нічого замітного, були тими ніби звичайними американськими сірими буднями, виповненими працею мільйонів громадян, але вони були такими не для всіх. Для Об'єднаних Штабів ЗДА тижні, що передували тому дневі, як і він сам ,були немов би кульмінаційною точкою найгострішого воєнного поготівля, до якого було все приготоване з такою прецизією, що вистачило видати останній наказ — і могутня військова машина ЗДА почала б діяти.

Деякі коментатори, як от Дж. Карелл, Г. МекМінні і ін., твердять ,що воєнне поготівля 27-го травня охоплювало далеко більше воєнних з'єднань і було основніше „продеталізоване", як всі такого роду попередні поготівля, і було наставлене в тому напрямі, щоб у якнайкоротшому часі „перевиконати" або, висловлюючись образово, перевернути большевикам горікоренем усі їхні пляни бойових дій. Є чутки, що все ж таки дещо з того встигло продістатися до Хрущова, і тому він за якийсь час перед зизначеним ним реченцем „пом'якшав" і почав у дуже „пацифістичній" формі злагіднювати свої погрози.

І так, сьогодні вже загальновідомо, що за три тижні перед 27-им травня без подання причин стримано було в американській армії всі відпустки, а всіх тих, що були на відпустках і займали якісь важливі пости, відкликано до їхніх бойових з'єднань. Це відносилося до всіх збройних сил ЗДА — від Тюле у Гренляндії аж до баз, що неначе вахляр розкинулися по всій Европі, не згадуючи вже про стратегічно важливі точки, які немов смертельними кліщами, охоплюють СССР. Всі вони, як виходить, мали найдетальніший плян дії на випадок будь-якої провокації збоку комуністів. Головна Стратегічна Повітряна Команда (SAC) видала була наказ, щоб у повітрі повсякчас перебувало якнайбільше число джетових далекосяжних бомбовиків Б-52 і Б-47, готових кожної хвилини звернутися з атомовим вантажем на большевицькі цілі. У стан найгострішого поготівля поставлено всіх 250,000 вояків летунства й коло 2,000 бомбовиків.

На підмогу генералові Б. Гамлетові, що стоїть з американським гарнізоном у Берліні, був приготований десант парашутистів, а суходільні війська в разі потреби, при підтримці атомової артилерії ракет, мали розпочати відповідні „запобіжні" воєнні дії. У таку саму форму поготівля була поставлена й 6-та фльота ,що на випадок потреби отримала б негайно допомогу від своїх „посестер", 7-ої та 2-ої фльот.

Деякі коментатори кажуть, що цей стан поготівля, перейшовши з першого ступня на третій, тобто прийнявши дещо злагіднeнішу форму, має тривати доти, аж поки не вияснится остаточно справа Берліну ,який є тільки однією з фігур на ґрандіозній шахівниці Сходу й Заходу.

Якщо поставити за чергою, то воєнне поготівля з 27-го травня було сьомим, що мало загальний мілітарний характер і своїм засягом належало до тих, які можна трактувати, як „контрольні точки" національної оборонної готовости для всебічної дії поза кордонами ЗДА. Воєнний коментатор Дж. Карелл подає ось таку здогадну чергу досі проведеним такого роду воєнним поготівлям, у яких Пентаґон мав відповідні пляни „запобіжних дій першого ступня", щоб далі діяти, в залежності від потреби, в розмірах малої, середньої або великої, чи пак ґльобальної інтервенції:

1. Поготівля під час бльокади Берліну в 1949 році; 2. Розмірно найдовше поготівля під час війни в Кореї, кульмінаційною точкою якого був момент, коли після бравурного наступу в напрямі ріки Ялу генерал МекАртур примушений був під пресією „китайських добровільців" відступити поза 38-му паралелю; 3. Під час облоги Дієнбієнфу в Індокитаї, коли 7-ма фльота готова була включитися в акцію; 4. Під час евакуації островів у Формозькій протоці, яка відбувалася під охороною 7-ої фльоти; 5. Під час наступу англійських, французьких та ізраїльських військ на Суезький канал; 6. Під час напруження на Середньому Сході, коли американським військам дано було наказ зробити десант в Лівані; 7. Поготівля 27-го травня цього року.

Ми намагалися схопити й переповісти коротко ті вістки, що появилися на цю тему в американській пресі. Дехто готовий зробити їй закид, що вона може дещо „заліберально" переповідає те, що має бути строго засекречене. Але подавання такого роду вісток має і свої дуже додатні сторони — поперше, заспокоює громадську думку, а подруге пригадує ворогові, що „дешевий риск" не виплачується.

"НЙ ТАЙМС" ПРО СОВЄТСЬКУ ВИСТАВКУ В НЮ ЙОРКУ

„Нахвалювання росіян, що подорож за 1 доляра по їх виставці в Колізеї це однаково, як подорож по Совєтському Союзу, — найскромніша рекомендація виставки. Відвідувач може побачити тут протягом двох годин куди більше ,ніж ваш кореспондент бачив у Совєтському Союзі протягом двох років, особливо ж із тих предметів, які є омріяними бажаннями совєтських громадян..."

Так починається обширна — на дві повні шпальти дрібного друку — оцінка совєтської виставки в нюйоркському Колізеї, яка появилася якраз в день її відкриття в „Ню Йорк Таймсі" з 30 червня ц. р., пера недавнього московського кореспондента того часопису, Макса Френкла. Автор цієї рецензії, не назвавши совєтської виставки словом „блеф", фактично так її характеризує, доказуючи свої завваги строго діловими прикладами й арґументами. Він вказує на дві найбільш прикметні риси совєтської виставки: намагання представити Совєтський Союз широкій американській публіці, як країну величезного технічного розвитку та матеріяльного добробуту, з одночасним промовчанням усіх тих найістотніших подробиць, без знання яких американський відвідувач виставки не може знати дійсної вартости експонатів.

„...Виставка дає проєкт блискучої совєтської майбутности ,але переборщує деякі факти дійсности. Західній глядач знайде в Колізеї моделі і зразки споруд у багатьох совєтських містах, що звичайно замкнені для оглядин. Він побачить також умебльоване помешкання і вишиканий ряд предметів щоденного вжитку, що їх нелегко побачити навіть у Москві. Багато росіян напевно погодилися б прибути до Ню Йорку ,щоб побачити тут на виставці — як вони живуть. Правда, продукти й моделі на виставці є бодай прототипами совєтської продукції, але загальне враження, яке створюють вони про біжуче модерне життя, є великою несподіванкою для кожного, хто працює і подорожує в Совєтському Союзі.

„Ось так, наприклад, є там інтриґуючий модель зразкового летовища з чепурним контрольним приміщенням та ракетним літаком, який шиняє поміж і понад стаційними будинками. Сьогодні нема такого цивільного летовища в Совєтському Союзі. Совєтська виставка намагається викликати образ достатку помешканням, яке мало хто з росіян має, одягами і футрами, які лише зрідка можна побачити на вулицях Москви, і пречисленними відмінами телевізійних, радіових і записних апаратів, фотоапаратів і льорнет, що їх нелегко дістати в цій якості чи кількості в совєтських крамницях..."

„...Годі сперечатися щодо реальности трьох совєтських „спутніків", які панують над виставкою. Нема теж ніякого обману в сталінській електрівні та розбивачеві атомів силою 10 більйонів вольтів, показаних у пропорційних моделях. Весь той блискучий, сяючий, мінливий й тріскотливий виряд, масово зосереджений в Колізеї, є свідоцтвом коштовних совєтських осягів. І совєтські впорядники виставки дбайливо порозміщували свої статистичні таблиці, що порівнюють нинішній стан із станом царської Росії з-перед 42 років. Натиск на вилискуючий, металевий важкий промисл, захоплення науковою символікою, з блимаючими світельцями та летючими молекулами — це типовий вияв совєтських амбіцій, які посідають перше місце в совєтському плянуванні. Це тому, що пересічний москаль знаходить своє життя куди менш блискучим, аніж міг би уявити собі його відвідувач Колізею. Вдумливий відвідувач не потребує робити багато більше, як, придивившись показові совєтських мод в скромно-модерному стилі, зауважити, що насправді всі чоловіки і жінки, які працюють на виставці як провідники, самі мерщій убралися в американські одяги і взулися в американські черевики.

Кмітливий глядач може зауважити також, що на показі стереофонічної музики в удекорованих авдиторіях запродуковано тільки жменю платівок і то — не стереофонічних. Совєтський платівковий промисл далеко відстає від вимог публіки, яка любить музику. Росіяни знають про стереофонічні звуки тільки з нечисленних кінотеатрів..."

Рибу в пушках і більш-менше апетитні цукорки — каже американський рецензент — можна ще сяк-так дістати в Москві. „Але ніщо на виставці не вказує на непомірну високу ціну шоколядок і на муки, зв'язані з їх купуванням, на довжезні черги та довгомісячне вижидання, поки їх дістанеш..."

„...Є там ще інші пропущення. Скромність ,яку видно у показі ліків, дитячих іграшок і хатнього посуду, віддзеркалює все ще нижчу вартість, що її прив'язується до їх в Совєтському Союзі." — Кажучи про виставлені моделі залізничного виряду, автор рецензії зауважує, що — видно — большевики плянують увести на своїх залізничних шляхах електричні перекладниці. „Російська дитина попала б в екстазу, якби побачила такий потяг-забавку в половинному розмірі".

„Кілька совєтських авт на виставці хочуть віддати честь модерному автомобільному промислові. Але ніде не зазначено, що велика гладка лімузина типу „Зіль", подібна до Пакарда, продукується виключно для державних урядовців, що мають своїх власних шоферів. Малий „Москвич", реклямований, як „економне" авто, коштував би російському робітникові щонайменше однорічної платні і багатьох років терпеливого вичікування. Модель помешкання на виставці, яка цікавитиме найбільше американських відвідувачів, багатьох може привести до висновку, до якого прийшла вчора одна пані, заявивши: „Я не знала, що вони мешкають так добре". Але вони не мешкають так. Внаслідок багатьох причин, включно з занедбанням та воєнним знищенням, більшість російського міського населення все ще живе в комунальних помешканнях, по четверо і більше осіб в одній кімнаті, маючи одну лазнич-

(Закінчення на стор. 4)

Яків Зозуля

ПРОФ. Б. МАРТОС — ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ І ПРОВІДНИК У ДОБІ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

(1)

Велика честь припала Українському Технічному Інститутові бути упорядником ювілейного свята проф. Бориса Миколайовича Мартоса з нагоди вісімдесятих роковин з дня народження. Збігом обставин наша висока школа стала тут у ЗДА ідейним наслідником високошкільних українських інституцій. По праву цього наслідства, з одного боку, і з глибокого почуття пошани та обов'язку перед нашим достойним ювілятом, з другого, ми з радістю приступили до цієї місії. Професор Борис Мартос знаходиться тепер між нами і в повному здоров'ї, з властивою йому енерґією продовжує педагогічну й наукову працю в рямцях Українського Технічного Інституту в Ню Йорку.

Як свідок многогранної політичної чинности ювілята, хотів би я познайомити громадянство в коротких словах з його політичною діяльністю й заслугами для України.

Українська історія багато разів згадує предків проф. Мартоса. Вона каже, що родина Мартосів належить до козацького роду, яка мала свій осідок на Полтавщині, в кол. Лохвицькій сотні Лубенського полку, від початків 17-го століття, отже за яких 30-50 років перед Хмельницьким, мабуть за гетьманства Сагайдачного, або й раніше. Саме прізвище „Мартос" не показує автохтонного кореня і походить з еспанської мови, що потверджує знані факти приймання до козацтва чужинців, які шукали на Запоріжжі особистої свободи й демократичного ладу.

З цієї родини походили: полковий обозний Лубенського полку Павло Мартос, що 1728 року був наказним лубенським полковником, скульптор Іван Мартос (1750-1835), письменник Іван Мартос (1760-1831), який був кабінетним секретарем гетьмана Кирила Розумовського, історик Олексій Мартос (1790-1842) і, нарешті, Петро Мартос, приятель Тараса Шевченка. Усі згадані предки ювілята брали активну участь в політичних справах України.

Борис Миколайович Мартос народився 20-го травня 1879 року в містечку Градіжськ, Кременчуцького повіту. Батько його був незначним державним урядовцем в Полтаві. Старший брат ювілята присвятився військовій службі й був підполковником. Молодший брат був артистом, але жив недовго. Четвертою була сестра. Борис Миколайович закінчив в Лубнях (1897) клясичну гімназію, а далі студіював з перервами у Харківському університеті, який закінчив в 1908 році.

Наполегливість, з якою Мартос перемагав поліційні старання не допустити його до закінчення університету, виявили твердий характер ювілята і закінчилися його повною перемогою.

Студентські часи були для ювілята рівночасно великою політичною школою. Від 1899 року він став членом таємної української студентської громади, де вже були членами Дмитро Антонович, Левко Мацієвич, Михайло Русов, Юрій Коллард, Б. Камінський. Всі ці особи пізніше стали визначними діячами й учасниками визвольних змагань. В 1900 році ювілят виступав на нелеґальних Шевченківських роковинах з рефератом „Соціяльно-політичні погляди Шевченка". Того ж року він відвідав нелеґально Галичину, а при повороті додому перепачкував видання Революційної Української Партії (РУП), між ними й „Самостійну Україну" Міхновського. В 1901 році брав участь у студентській демонстрації, за що був арештований. Просидівши два тижні в тюрмі, був покараний висилкою на два роки під догляд поліції, з забороною жити в будь-якому університетському місті. Аж восени 1903 року ювілят вернувся до Харкова на студії. Скоро, одначе, його знову арештували й засадили до тюрми на півроку за приналежність до РУП та за засновування нелеґальної друкарні. В тюрмі він перевів дві політичні голодівки (9 і 11 днів), домагаючись скоршого суду. Обвинувачення було безпідставне. Наш ювілят не був формальним членом РУП, хоч фактично з цим рухом співпрацював.

В цьому періоді устaлився політичний світогляд Б. Мартоса, як українського соціяліста й демократа. Коли всередині РУП виникли ідеологічні фракції, він прилучився до тих, що оформлювали групу соціял-демократів, і на запрошення пок. Андрія Лівицького брав участь у складанні програми для Української Соціял-Демократичної Робітничої партії. В основі та програма залишилася всилі під час української державности і в пізніших роках. При цьому треба зазначити, що УСДРП різнилася від німецької, російської і інших соціял-демократичних партій. Це була парляментарна партія соціяльних демократів, яка не приймала марксистської ідеології в таких основних точках: національному питанні, в поглядах на селянство й реміснцтво, земельне питання, в поглядах на ролю кооперації, на соціяльну революцію і на релігію. Всі ці питання УСДРП розв'язувала самостійно, виходячи з природних особливостей України. Не місце тут спинятися над розглядом тих питань. Кожний, хто ними цікавиться, може знайти їх у відповідній літературі. Нам важно тільки ствердити, що ювілят ніколи не був і не є марксистом, тоді як деякі члени УСДРП уважали себе марксистами.

В 1905 році проф. Мартос брав активну участь в революції, виступаючи на мітинґах, читаючи лекції для робітників, студентів і середньошкільників, і навіть був командиром української збройної дружини в Харкові.

Знайомство з „артільним батьком" М. Левицьким спрямувало увагу молодого Мартоса на кооперацію та економіку, якими йому довелося займатися ціле життя.

По закінченні університету Б. Мартос старався включитися в педагогічну працю, викладаючи математику, космографію, географію і навіть латинську мову в різних приватних школах, але поліція заборонила йому педагогічну діяльність, і в 1909 році він був змушений працювати на Волині як старший контролер при оціночно-забезпеченевих статистичних дослідах. В 1910 році, за намовою свого товариша Луки Безкровного, пізнішого міністра Кубанської республіки, вистудіював банківництво і працював у Києві в банку, а потім вернувся на Волинь, як інструктор кооперації. Втікаючи від переслідувань поліції, яка його вічно турбувала, виїхав на Кубань, де в 1911-12 працював як керівник фінансів в Управлінні Чорноморсько-Кубанської залізниці. В 1913 році став членом дирекції Кубанського Кооперативного банку. В 1913-1917 роках вернувся на Полтавщину і був тут інспектором кооперації в полтавському губерніяльному земстві.

(Закінчення буде).

ЩО Я ЛИШУ ТОБІ...

Що я лишу Тобі на спомин?
Я мало скарбів прибеpіг!
Лиш пісні дзвін
і серця гомін
Я покладу тобі до ніг.

А за любов твою примхливу
Не заплачу тобі нічим,
Крім ледве чутного мотиву,
Крім щирих слів моїх і рим.

Так виряджала в путь-дорогу
Недавня юність і мене,
Лиш пісні жар біля порогу
Поклавши в серце запальне.

С. ГОЛОВАНІВСЬКИЙ

Олег Лисяк

НАЙМОЛОДШИЙ ВЛАДИКА

Кир Платон Корниляк

Щодня, на протязі останніх десяти років, мешканці вулиці Френклина у Филаделфії зустрічали кожного ранку цю постать. Постать молодого священика з привітними, усміхненими очима й опанованими рухами.

Він виходив з дверей Епископської (тепер Митрополичої) Консисторії і прямував вимірeним, спокійним кроком в бік поштового будинку на Шостій вулиці. За якої півгодини молодий священик повертався, і в той час уже до брами катедральної школи збиралися групки дітей. Молодий священик завжди підходив до гурту і починав з ними оживлену розмову

За хвилину священик зникав у будинку Консисторії, де починався в цій порі його довгий день праці. Бо цей молодий священик, це був саме тодішній канцлер Епископської Консисторії о. д-р Платон Корниляк, недавно іменований Апостольською Столицею титулярним Епископом міста Кастра Мартіс й Апостольським екзархом для українців католиків візантійсько - слов'янського обряду в Німеччині.

Молодий священик, тепер Преосвященний Владика Кир Платон — це наймолодший український єпископ в усьому світі. Йому щойно 38 років. Він народився на буковинській Гуцульщині, в селі Стебнях в 1920 році, в сім'ї українського вчителя. Батько його прибув з Галичини ще за австрійських часів, вести тут освітню працю серед нашого народу на Буковині.

Владика Платон — перший буковинець в історії нашої Церкви, який став єпископом — людина вийнятково великої культури і великого знання та крім цього справжній патріот - українець. Він великий любитель мистецтва, що, як сам каже, є наслідком його гуцульського походження, яким Кир Платон дуже гордиться. „Не той гуцул, що погуцулився" — усміхається єпископ Платон Корниляк — „лиш той гуцул, що в горах родився ... Ну, я родився якраз у горах, у Стебнях. А гуцульська натура завжди тягне до мистецтва".

І справді, хоч і багато часу займали о. д-рові Корнилякові його обов'язки душпастира і канцлера, він завжди знаходив час, щоб відвідати малярську виставку, театральну виставу, концерт чи академію. Він знаходив теж час на те, щоб побувати і на спортових змаганнях, на яких він зрештою бував завжди від наймолодших років. Єпископ Корниляк з приємністю згадує часи, коли до Чернівець прибула на початку 30-тих років гокейна дружина львівської „України" на змагання проти „Довбуша", „Драгош Води" та „Макабі". Кир Платон згадує ще й сьогодні прізвища видатніших змагунів як д-р Дицьо та інші, хоч йому, малому глядачеві було тоді лише 10 років.

Коли почалася друга світова війна, а молодий гімназист Платон Корниляк закінчив середню освіту, яку він отримав у школах в Чернівцях, Ясах та Блажі — він, за стараннями батька виїхав до Риму на богословські студії, Ставши питомцем української Папської Колегії ім. св. Йосафата, студіював в Папському Інституті Віри, на якому осягнув ступень доктора теології. В березні 1945 року висвятив його на священика Впр. Архиєпископ Ів. Бучко.

З Риму недалеко було до Ріміні, де перебувало після війни кілька тисяч вояків Першої Української Дивізії. Так склалося, що першу свою проповідь виголосив молодий священик якраз до вояків Дивізії. Також тут, в Ріміні, відбув він вперше між вояцтвом Дивізії обов'язки душпастиря - сповідника. „Нема дива, що я завжди радо згадую Дивізію і ніколи не втрачу сантименту до її вояків, а особливо до дивізійних пісень, що їх співали в таборі дивізійники" — згадує Кир Платон.

Після ординації о. д-р Корниляк продовжує свої студії в Римі в Інституті Ґреґоріянум і тут в 1948 році осягає ступень доктора філософії за дисертацію про філософа Бердяєва.

Від 1948 року перебуває у ЗДА, де спершу виконує обов'язки сотрудника в Олифанті, а потім подібні обов'язки у Филаделфії, ставши згодом канцлером Консисторії. Виконує крім цього обов'язки промотора справедливости, і є референтом Канцелярії й іспитувателем духовенства.

Велику працю проробив о. д-р Корниляк, як духовий опікун Т-ва „Обнова", співпрацюючи радо із студентською молоддю і навіть виїжджаючи на свій кошт на конґрес „Пакс Романа" в Сан Сальвадор в 1957 році з делеґацією „Обнови".

Особисті прикмети нашого наймолодшого Єпископа, з'єднали йому у Филаделфії велику прихильність нашої громади. Його завжди можна було стрінути у відомих наших громадян, на кожній Академії, на кожному відзначенні національної річниці, на виставці, де збиралася інтелектуальна еліта нашої филаделфійської громади.

При тому, беручи участь в різних зібраннях, завжди радо починав дискусію, яку він умів втримати в рямцях доброго тону і дружнього ставлення. Він умів також з талантом справжнього дипломата лагодити ситуацію, як цього вимагала потреба.

Великі завдання чекають нашого наймолодшого Владику, коли він тим самим шляхом, яким прибув до Америки 10 літ тому, повертатиметься на Стару Землю, до Европи — спершу до Вічного Міста, а опісля до місця свого майбутнього осідку — до Мюнхену. Його твердий характер, добра школа перебута в Митрополитській Консисторії під рукою Митрополита Кир Константина, такт, велике знання і життєвий досвід набутий в частих зустрічах з людьми різних політичних переконань і світоглядів — дають запоруку, що молодий Владика успішно вестиме свою архиєрейську працю.

Консекрація Єпископа-Номіната Кир Платона відбудеться у Архикатедральному Храмі у Филаделфії дня 7-го липня ц. р. Її довершить Митрополит Кир Константин Богачевський.

Прощають нашого Владику Платона із його від'їздом із ЗДА найкращі побажання українців в Америці, при чому між побажаннями, які він отримав, не брак і побажань від православного українського духовенства.

Усі ті, які знали особисто Преосвященного Кир Платона, прощаючи його з жалем, вірять, що майбутній Його шлях буде шляхом великих Патріярхів нашої Церкви.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

(З'їзд абітурієнтів Академічної гімназії 1939)

Супроти вічности 20 років — це ніщо, але в пересічному віці людини, це таки поважний шмат часу, майже третина людського життя. І часом впродовж 20-ох років стають такі події, що розкинуть людей по всьому світі, а то й по тому. Часом ті розкинені позбираються і з'їдуться, а деколи нема кому зійтися на цьому світі.

Але абітурієнти Академічної гімназії у Львові з 1939 р. зійшлися на 20-річну зустріч в Ню Йорку 23 і 24 травня ц. р. Не всі, але так десь три четвертини зійшлися. Вислухавши Богослужби, відправленої на інтенцію тих, що в різних часах і різних умовинах, а перш за все в підпільно - воєнних, перейшли у вічність, колишні абітурієнти, обидвох відділів останнього року ліцею Академічної гімназії з 1939 року посідали ніби в лавки і ждали професора. І справді ждали поважно і тихо, не як 20 років тому, коли перед приходом професора до кляси вікна дзвеніли, двері гойдалися і цілий будинок дрижав від юнацької буйности. Правда, багато залежало і від години, тобто від професора. Коли це був професор Михайло Тершаковець, опікун кляси, спеціяліст від „Слова о полку", то брикати учням дуже не оплачувалось. Тому перед його годиною можна було чути вклясі, як сіють мак. А що маку ніхто не сіяв, то чути було шепіт - повторювання лекції — власне про „Слово о полку" (а може про М. Шашкевича і „Русалку"). Та сьогодні ніхто лекції не повторював, це ж бо вже поважні громадяни, яким 20 років більше.

В означеній годині ввійшов професор М. Тершаковець з б. асистентом (тоді його називали „челядником"), бо з усіх професорів тодішньої останньої кляси ліцею обидвох відділів в зустрічі взяли участь лише проф. Тершаковець з б. асистентом. Інші професори або вже не живуть або живуть десь далеко, або врешті не могли приїхати з різних причин.

Священик провів молитву і опікун кляси відчитав клясовий католог. Хто приявний, відзивається, а про неприявних давали відомості, хто що про кого знав. Після того б. опікун кляси мав вступне слово, в якому вітав приявних та згадував теплим словом неприявних. І згадував минуле, а в минулому всього потрохи — і приємного, і сумного. Тепер одначе все є приємне, що ділось в минулому, навіть як воно було тоді і неприємне. Часом неприємне, приємніше від приємного. Приємне викликає жаль, а неприємне сатисфакцію, що пережилося і витрималося. А все разом справляє незабутнє враження. Особливе враження викликає безпосередня дійсність. Оце з вами в кімнаті сидять ті, з якими ви двадцять років тому зустрічалися щодня. А потім, ви, мабуть більше їх не бачили, або бачили лише декого і то рідка. Але сьогодні вони знову разом, як колись, та в яких же відмінних умовинах. Тоді це було юнацтво 18 років, а тепер це поважні громадяни — деякі вже мають таких синів або дочок, якими вони сами були 20 років тому. Одні з них були на війні, інші в лісах (УПА) перебули по кілька років... А сьогодні, хто зміг, приїхав на зустріч, деякі навіть з Канади, щоб пригадати минуле, побачитись з друзями, повеселитись і знову роз'їхатись, хто куди.

Півля слова опікуна кляси б. абітурієнти В. Трембіцький і Ст. Костик відчитали привіти від неприявних колеґ і професорів, проф. М. Федусевича з Австралії, д-ра Ю. Полянського з Арґентини, о. В. Горникевича з Відня, Ст. Шаха з Німеччини та інших. І на спільній знимці закінчилася офіційна частина. А неофіційна відбувалася за заставленими столами. У вільних хвилинах (від їдження) майстер церемонії а то по тутешньому тостмастер колеґа Сидір Тим'як, інженер, давав слово то цьому, то тому, хто хотів щось сказати, колеґа В. Трембіцький відчитував привіти від професорів, колеґа Т. Грицай відтворив з пам'яті чи без пам'яті „список" усіх учениць і учнів обидвох відділів, а потім продукував щось навесело, дальше відчитували листи від неприявних колеґ. Проф. Тершаковець мав ще цікаві спогади про Академічну гімназію від початку її існування, а там ще дехто з абітурієнтів згадував цікаві епізоди з життя школи чи кляси. На закінчення відбулася ще коротенька мистецька програма у виконанні І. Керницького та М. і Л. Рейнаровичів. Остаточне закінчення зустрічі відбулося в незвичайно милій атмосфері в домі д-р Стефанії Звір-Гук в Нюарку, де невтомний аранжер д-р В. Трембіцький дальше відчитував привітання від професорів і колеґ, Т. Грицай веселив гостей дотепами, а мила господиня з господарем пильнували, щоб гості не були голодні.

Спогад для всіх учасників з'їзду залишиться на все життя якнайкращий, бо 20 років це таки немалий відтинок людського життя.

Бувший челядник

Ряди Українських Професіоналістів збільшуються

Після успішного закінчення правничих студій і зложення успішного іспиту перед асоціяцією правників п. Юліян Куляс осягнув звання

Юліян Куляс

адвоката. Це ще один з новоприбулих українців дійшов до рядів правників, щоб служити правничими порадами своїм землякам.

Пан Юліян Куляс народився в Боротині, на Ярославщині, Західня Україна, але вже молодим юнаком мусів покинути свою Батьківщину. Народну освіту він почав в Україні і докінчив в Німеччині. Також в Німеччині були початки його гімназійної освіти. Під час роз'їзду українців з таборів, п. Куляс разом з батьками переїхав до Америки. На новому місці свого поселення він закінчив Гай Скул, а в 1952 році почав університетські студії на Іллинойськім університеті. Літом 1954 року він перейшов на правничий відділ до Ді Пол університету, який закінчив в січні цього року, дістаючи ступінь „джей ді". В місяці березні п. Куляс успішно пройшов за першим разом іспит перед асоціяцією правників. Звичайно під час таких іспитів половина студентів перепадає. В місяці квітні він одержав заприсяження від верховного суду стейту Іллиной, на підставі чого він дістав дозвіл на виконування адвокатського звання перед всіма судами того стейту.

П. Куляс був прикладним студентом. Він добре вчився і, знаходив час на працю в українськім організованім життю. Він зокрема був активним в СУМА, займаючи пости в Управі Осередку ім. Павлушкова, в спортовім життю та на громадському відтинкові. П. Куляс також є членом 131-го Відділу УНС.

Стаючи адвокатом, п. Куляс дальше продовжує брати активну участь в українському організованому життю, одначе його найбільшим бажанням тепер є служити правничими порадами для української шикаґівської громади.

Українська шикаґівська громада може радіти, що має кваліфікованого адвоката до своїх послуг.

ЛуК-а

ВЕСНЯНА ГАЛУЗОЧКА УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ

Ціль і стримління музичної освіти є переважно обмежені бажанням виховати фахових виконавців музичних творів. Багато менше звертається уваги на виховання творців, а вже зовсім занедбується виховання „споживачів" музики.

Стурбовано дивиться на це явище п-і Мирошниченко. Але вона не лишається безрадною при УМІ, де вона належить до складу професорів, створила „Музичний Садочок", і простягнула руки назустріч людським душам, що ще у стадії бруньки, щоб запобігти можливості неоціненої втрати, як для тих душ, так і для музичного світу.

П-і Мирошниченко із своїм музичним садком творить джерело життєдайних струмочків. Навколо нього збирає вона діток, і посвячується праці над ними, відсунувши від себе усі інші можливості життя. Цілим єством віддана справі, яка в найбільшій мірі причиниться до піднесення нашої молоді у радість, від якої йде здоров'я духа і тіла і доброзичливість для ближнього.

П-і Мирошниченко зайнята дитиною без огляду на це, чи душа її вже відчиняється, чи ще замкнена. Ця учителька знає, що зробити, щоб відчинилась і найбільш несмілива, забута окруженням душенька і показалася в своїй цвітучій свіжості; приводить діток до джерела музики і подає їм пити.

Забава — природний елемент дитини, тож і вплітається в нього звук, ритм, мелодія. Дитина дістає в руки мініятюрні інструменти, і робить ними рух (частіше під музику), дитина робить вправу або виконує ролю у коротенькій грі, яка її так захоплює, що звук радости, хвилювання, просто екстази зривається з її уст і учителька щаслива, вона чує, як душа дитини стряслась і будиться, оживає.

Прорвалась стихія, хаотична, жива, повна сили, свавільна, могутня. Нехай не витратиться марно, або і на некористь; їй треба вказати дорогу, дати лад. У ритмічних вправах чарівна розв'язка: дитина ходить під музику, схиляється, простягає руки, тупає ніжками, киває голівкою і т. д. Прозріває уява: „Хочу ще зробити це і так і ось під музику". І п-і Мирошниченко премудро використовує пропозиції дітей, а і робить такі забави, де дитині дана можливість придумувати новий крок, рух, позу і т. д. і дитина цілим тілом, цілим єством чує музику і душа підсвідомо співає і починає за чимсь тужити. Учителька це відчуває й грає музику. Діти танцюють під цю музику. Казочна доріжка і музика, музика, фантазія в супроводі музики!

П-і Мирошниченко приглядається дітям, спостерігає найменший прояв їх духового життя, поступ і особливість. Її багатий досвід, бажання працювати захоплене і захоплююче. Скільки літератури прочитала вона про подібні садочки, школи, курси, але найцікавіше є те, що вона сама пережила, спостерігла і включила у свою програму. Вона дає дітям практично зустрічатися з музикою і явищами та законами в ній, а тоді, все ще у забаві, переходить до теорії, з якою так вишколена дитина зустрічається, як із знайомою, якої імени лише не знала і тепер довідується.

П-і Мирошниченко просить кожну дитину окремо на сцену, яка знаходиться у її студії, і дитині дається співати чи говорити віршик, інші уважно і з респектом слухають. І слухають ще на платівках награні звуки і голоси звірят і пізнають їх, і слухають музику і зживаються з нею і починають дійсно чути її і розуміти і любити, а з тим, що раз полюбилося, тяжко, а духово і взагалі неможливо розстатися. І ось вони, — майбутні наші виконавці і слухачі! Критики і учителі!

Ще багато цікавого почула я від п-і проф. Галини Мирошниченко і ще багатьома думками хотілось би поділитися з читачами, але надіюсь міцно, що п-і Мирошниченко знайде можливість в скорому часі, від серця бажаю цього їй і нам, — зреалізувати свою мрію, написати книжку, з якої довідаємося про все, що ця стаття лише одним проміньчиком мого захоплення в силі була насвітлити.

Перед нами ж кладуться перлини з глибини дитячих душ, і могло б це бути нашим спільним багацтвом, але це покищо — „п-і Мирошниченко із своїм садочком". І лише коли ми, без огляду на те, чи маємо діти чи ні, масово відвідуватимемо пописи і представлення Музичного Садка, і подбаємо про видання і можливість народження такої цікавої і потрібної книжки як та, що її могла б написати лише сама п-і Мирошниченко, тоді ми лише зі спокійним сумлінням можемо сказати — це скарб, для якого ми зробили належне місце в нашому культурному житті; і від усього серця можемо тішитися тим, що в ньому виростає.

Ір. Шуварська-Шумилевич

25-РІЧЧЯ ПРАЦІ п. М. ГОРИНА

16-го травня ц. р. зібралися члени 4-го Відділу ОДВУ й представники братніх організацій та запрошені гості в залі УДКлюбу в Гемтремк, Мишиґен, щоб вшанувати 25-літній Ювілей організаційної й громадської праці піонера й довголітнього голови ОДВУ п. Миколи Горина.

Ювілят ввійшов в товаристві голови 4-го Відділу ОДВУ п. Стасика Ярослава і заступника голови п. Бориськевича Матея до залі, а на зустріч йому понеслися оплески присутніх, побажання й грімке „Многая Літа".

Господарем Ювілейної Зустрічі був п. Зубальський Євген, що у привітальному слові після спільної молитви начеркнув життєвий шлях п. Миколи Горина, який 14-літнім хлопчиною покинув Рідний Край — як сам підчеркує, хоч і не з українського походження — вибрався у Новий Світ шукати кращої долі. Із защепленими ще на Україні до 1-ої світової війни, первнями української національної культури, Ювілят пройшов вже „революцію духа" в українських національних організаціях в ЗДА й ріс разом з ними — починаючи від копалень вугілля в Шамокін, Па., та продовжуючи вже в Мишиґені свою працю в рядах УНС, ОДВУ, УККА, ЗУАДК, УДК та інших місцевих організаціях, де виявив великі зусилля в організаційному життi, зокрема в ОДВУ і УЗХ і склав замітні, одноразові, княжі пожертви на різні українські народні цілі сотками долярів в переконанні, що допомагає Україні, з якої вийшов.

Не диво отже, що так багато його приятелів і представників організацій з'явилися на цю Ювілейну Зустріч. Всі вважали для себе не лиш обов'язком, але й честю привітати Ювілята, як це численні промовці підчеркували.

По вечері забрала слово п-і проф. Марія Квітковська та тепло вітала Ювілята від Головної Управи УЗХ в ЗДА. Від ЦУ ОДВУ в ЗДА і від Обл. Управи ОДВУ стейту Мишиґен привітав Ювілята, піонера ОДВУ, п. дир. Іван Білоус. Пані Анна Левкут у своюму слові з рамени 14-го Відділу УЗХ згадала, що п. М. Горин був основником цього Відділу УЗХ і враз з побажаннями передала Ювілятові гарний подарок від Управи Відділу і всіх членкинь. Від 34-го Відділу УЗХ промовляла п-і Маруся Паламар, а з рамени 24-го Відділу ОДВУ вітав Ювілята п. Петро Залуга. Довше слово, навіяне симпатіями до Ювілята виголосив д-р Денис Квітковський з рамени МВ УККА в Дітройті. Від 175-го Відділу УНС вітав п. Горина союзовця і націоналіста п. Теодор Грицай. Незвичайно вдалий і щирий був виступ п. Данила Рубахи, члена основника і першого секретаря 4-го Відд. ОДВУ, що враз з іншими членами - піонерами ОДВУ, пп. Тиро Микола, Костюк Іван, Бабій Михайло, Чубка Максим, Кривий Іван, Крушельницький Володимир, Войтишин Данило не забули свойого друга й з'явилися на Ювілейній Зустрічі. З членів Управи 24-го Відділу ОДВУ в Дітройті забирали слово пп. Сковрон (голова) і Ващук (секретар), та пригадали всім, що Микола Горин був теж співосновником 24-го Відділу ОДВУ ім. Євгена Коновальця в Дітройті. Пан Котовський говорив про значення таких Ювілейних Зустрічей для заслужених членів ОДВУ і в пошані до Ювілята, як був. член УПА склав свій особистий подарок. З рамени 4-го Відділу ОДВУ ім. Ю. Головінського вітав Ювілята пастор Дмитро Кузів і п. Бориськевич Матей.

Кінцеве слово забрав сам Ювілят, п. Микола Горин. Він подякував всім за труд і добру волю згадати його та його скромну працю, яку він творив не для слави чи для грошей, а з обов'язку для України. Технічний провід Ювілейної Зустрічі був в досвідчених руках членкинь УЗХреста.

Зе

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

З наших буднів

НА ІВАНА, НА КУПАЛА...

Святий Іване Хрестителю, Патроне наш і Первомученику, що так марне втратив пресвяту голову через жіночу злобу, напередодні Твого празника прийми доземний поклін від армії Іванів, у розпорошенні сущих! Осіни їх ласкою своєю, щоб, з нагоди іменин, не хильнули забагато чемериці, щоб обережно драйвували й щасливо та „в одному кавалку" вернулись домів із Зустрічі Америки з Канадою, Амінь!

Хоч і в календарі Ти фіґуруєш як Іван Хреститель, то народ наш христолюбивий довгі віки називав Тебе „Купалом", чи „Купайлом", шануючи пам'ять древнього соняшного бога. На Купала, казали, сонце купалося, отже, по-закону, можна й грішному чоловікові замочитися в воді. В моїх, бібрецьких сторонах називали ще, св. Івана „Лопушником". Може тому, що якраз у той час літа буйно розросталося лопушшя під плотами, на гумні, коло оборогів...

Ех, ви, рідні лопухи, українські пампаси, широкі, як парашути, а густі, як джунґля, як приємно було сидіти під вашим клаповухим листям і мріяти про світле майбутнє нашого народу! Якже часто ви служили захистом - азилем всім втікачам перед маминою кописткою, чи татовим ременем! Що й казати — більшість славних революціонерів та повстанців нашого повіту починали партизанку з лопухів... А не стало вас, лопухи, та й чоловік обернувся в „загублену людину".

В нашому селі не пускали дівчата вінків на воду, не тому, щоб не було в нас дівчат, борони Боже, а не було відповідної річки. Журчав собі через село і скакав по камінцях потічок, та води в ньому було стільки, що жабі по коліна, — казали. Проте віночки плелися у нас славні, з всіх польових і царинних квітів: з рути, м'яти, розхідника, кровавнику, роменів, блаватів, „божого тіла" та всіх інших, що їх назви вже не тямить еміґрантська пам'ять. Ці віночки несли дівчата в церкву, там їх святили, а потім в'язали і завішували на жердці, під стріхою. Потім служили вони свяченою медициною проти болю голови, до замовлювання зуба, до підкурювання немовлят, та до інших потреб нації з старою, хліборобською культурою.

На святого Івана хата була прибрана, як молода до шлюбу. Вся стріха в зіллю та в папороті, що то опівночі розквітає цвітом щастя, якого, наскільки мені пригадується, ніхто ще досі не знайшов... А всім шукачам таємної стежки в ліс — присвічували дорогу мільйони світлячків, святоіванських вогників, що в шаленій оргії кружляли золотими обручами над замаєними стріхами, над липами придорожніми, що біліли в темряві, над житами, що колосились, і пахли хлібом та медом — предвічним подихом Руської Землі.

Містеріє святоіванської ночі — я вдячний тобі, це ти мене надхнула написати першу мою книжечку, багато літ тому назад! Святоіванські вогники, грайливі світлячки, як довго ви горітимете в моїй душі золотими споминами про минуле, так довго моя Батьківщина завжди буде близько мене і зі мною, і я відчуватиму її благословення кожночасно, як останній дотик материної долоні на моїй голові.

Ікер

ЛИСТ ДО ІКЕРА

Дорогий Іменниннику!

Коли б Ти не був українським письменником - гумористом, нинішнього дня „звалило б" до Твоєї поштової скриньки сотні привітальних листів. А так „бамкне" там може три, чотири побажання і на тому кінець. Але, чи лише у формі суть і значення самої події?

Така вже наша погана вдача, що всі жалі й обурення спонтанно виливаємо письмовими протестами. Все те, що любимо, і що нам подобається, збуваємо майже завжди мовчанкою.

Отож, Іменниннику, до Тебе нині одним листом промовляють сотні читачів „Свободи", із подавляючою більшістю красного, жіночого пола. Пиши нам багато і тепло, забавлюючи свої прегарні фейлетони обильною дозою голубиного серця, яке так рідко товаришить письменникам-гумористам. Хай Твоє перо, заокруглене і м'яке, гладить нас як найніжніший докір навіть тоді, коли здалося б трохи нагримати. Добре, щире слово завжди сильніше від болючих ударів. Це побажання із користю для нас самих. щТобі, Іменниннику, вінчуємо, щоби Твої вакації розтягнулися як найпідлішого сорту гума, щоб гостинно приймали Тебе всі Союзівки, Клюфасівки, Макаревичівки, Кобзярівки, Осінчуківки, Воєвідівки, Бернадинівки, Ценківки і Утрисківки. На саму золоту осінь завітай на Сумиківку приглядатися відлетові диких качок.

Хай добра Мама - Свобода підвищить Тобі „пейду" бодай на п'ять центів на годину, бо Ти вже довго „робиш" на однім місці, і ще ані разу не виходив на страйк.

— А коли будеш в горах, відчини раненько вікно і прислухуйся хорові птахів, яких спів чистий і срібний не потребує ніякої кадильняної рецензії.

Положися на „карпеті" шовкових трав і пільних квітів, походи босоніж по росі, (як це залюбки робить проф. М. Заклинський), викачайся десь в конюшині і лубіну, бо вони дають силу, більшу за всі парні Ню Йорку. Та й налюбуйся видом на гори і води, за якими так ревно кожного року плаче Михайло Мороз (як розстається з картинами).

Відай, Ти, леґіню, ще не найшов цвіту папороті, ще не вловив свого купальського вінка? А може він заплив до іншого берега, до чужої пристані? Не будь маркітний! Напевно неодин погляд карих очей спочивав на Твойому кучерявому чубі, та Ти твердий і непохитний, як гори Кетскіл...

У ніч св. Івана отвори навстіж вікна своєї кімнати. У сутінках ночі побачиш мінливих, маленьких світлячків. Вдивляйся в них довго і вперто аж доти, доки якась святоіванська мушка не залетить до Твого серця, щоб світити там щиро і вірно на многі, многі літа!

Читачка з Филаделфії

„НЙ ТАЙМС" ПРО СОВЄТСЬКУ ВИСТАВКУ В НЮ ЙОРКУ

(Закінчення зі стор. 2)

ку й одну кухню для двох і більше родин..."

У такому тоні й стилі автор рецензії описує різні інші моделі на совєтській виставці, які взято із західніх зразків, з фантазії та з плянів про майбутнє, а не з існуючої в Совєтах дійсности. Це стосується, наприклад, меблів: совєтські мешканці не знають скритих в стінах шаф, як показано на моделях, стінних полиць на книжки і таких делікатних крісел. Те саме стосується окремих кімнат для дітей, що їх нема у величезній більшості совєтських помешкань. „Сенсацією в Москві став минулого року спроваджений з Фінляндії комплект кухонної меблі". Макс Френкел стверджує, що „відвідини в Совєтському Союзі виявляють яскраві парадокси — огидних рудер і розкішних підземок, болотнистих доріг і величавих ракетних літаків. Ці парадокси порозсипувані скрізь також в Колізеї". Зрештою, стверджує автор, американський господарник, подивившись на модель зразкового колгоспу в Україні імени Нікіти Хрущова — не буде захоплений, бо навіть цей модель не може рівнятися з пересічною американською фармою.

Комуністична преса зайняла скромне місце в кутику виставки. Про обмеження релігії і контролю над нею нема згадки, а деякі відбудовані церкви показано між архітектурними зразками, без натяку на те, що обернено їх на музеї.

За 30 років пануватиме в світі мир без попередньої війни

Ню Йорк. — Адолф А. Берл, який 15 років тому був асистентом державного секретаря, промовляв на бенкеті Американської Часописної Ґілдії в готелі „Астор" і твердив, що найдалі до 30-ох років у світі без війни пануватиме мир, і всі держави житимуть в якнайбільшій гармонії. Тоді, на його думку, „кожний нарід мусітиме сам вибирати собі відповідну форму правління й соціяльну організацію, і мусітиме дозволити іншим народам те саме робити". Він нагадав журналістам, що 15 років тому передбачав імперіялістичні цілі СССР, і що тоді численні журналісти в це не вірили. Берл казав, що в обидвох американських партіях є такі, які чекають, що щось само з себе станеться, і розв'яже світову кризу (так робив покійний Дж. Ф. Доллес), і такі, які кажуть, що треба щось робити, щоб настала якась зміна у світовій ситуації. Та треба зазначити, що отой „мир" і добробут в світі за 30 років буде тоді, коли СССР не почне воювати, щоб запанувати над світом, що є головною ціллю комунізму. Тепер Берл вірить у те, що можна співпрацювати з комуністами, щоб „на світі зорганізувати миролюбну громаду держав". Ту співпрацю він радить починати від таких держав, як Юґославія чи Польща.

РЕЗОЛЮЦІЇ УКРАЇНЦІВ, ЗІБРАНИХ НА НАЦІОНАЛЬНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВИППАНІ, 28-го ЧЕРВНЯ 1959 р.

Українці стейтів Ню Йорку і Ню Джерзі, громадяни ЗДА, зібравшись на Національній Маніфестації для відзначення 300-ої річниці перемоги України над Москвою під Конотопом (1659 р.), однозгідно схвалили такі резолюції:

1. Комуністичний уряд совєтської імперії — СССР — законом від 17-го квітня 1959 р., оформленим Верховною Радою ССР як додаток до закону СССР, визнав українську мову необов'язковою в навчальних закладах України. За 9-ою статтєю цього закону, учні і батьки будуть вирішувати, якою мовою вестиметься навчання в українських школах. Разом з цим закон зобов'язує (не питаючи учнів і батьків) посилити вивчення російської мови в школах на Україні, як мови світової.

2. Схваленням такого закону московський окупаційний уряд на Україні узаконив русифікаційний розгул, щоб через ліквідацію української національної культури ліквідувати національну окремішність 40-мільйонової нації, яка за т. зв. совєтською конституцією має свою ніби незалежну державу — УССР.

3. Перед зовнішнім світом московський уряд імперії, прикриваючи свою імперіялістичну політику гаслами світового комунізму, представляє Україну, як незалежну союзну державу в складі СССР. У внутрішній політиці на Україні комуністичний уряд Росії провадить найпослідовнішу русифікацію, надіючись, через обрусіння національної культури і всього духового укладу України, перетворити націю на „единий русский народ."

4. Імперіялістична Росія ніколи не припиняла утисків на українську націю і її культуру. Царський міністер Валуєв, указом 1863 р. пробував викреслити українську мову словами указу: „не було, немає і бути не може." Емський указ імператора Олександра II був ще жорстокіший. Ним заборонялося не тільки друкування книжок українською мовою, а й спів українських народніх пісень на сцені. Подібні заборони царського уряду були повторені в рр. 1881, 1893, 1895 і далі аж до революції 1917 р., в якій поневолені Росією народи повалили російську імперію і відновили свої незалежні національні держави.

5. Завоювавши Українську Державу, відновлену волею нації Актом 22-го січня 1918 р., московський большевизм на протязі 40 років веде послідовну русифікаційну політику на Україні. Форми і методи її, під тиском національного спротиву і боротьби українського народу, Москва не раз змушена була міняти, залишаючи незмінними колоніяльні засади її.

Найновішою формою московського намагання зліквідувати українську націю є жорстока масова депортація українців в азійські простори Російської ССР. Її іронічно Кремль називає „добровільним переселенням на цілинні землі".

6. Нинішню посилену русифікацію України започатковано 21-им з'їздом імперської комуністичної партії, де схвалено було і пляни розгорнутої економічної війни московської імперії проти вільного світу і ЗДА. Узаконюючи русифікаційний розгул російського шовінізму на Україні, Москва надіється угамувати і придушити сили національного спротиву і боротьбу українського народу за його державну незалежність.

7. Висловлюючи свій глибокий протест проти чергового наступу Москви на Україну, ми, громадяни ЗДА українського роду, апелюємо до уряду і державних мужів ЗДА стати в обороні української національної культури проти генерального наступу на неї комуністичної Москви, спадкоємця царської Росії.

Комуністична партія імперії, що кермує тим наступом, послідовно дотримується в своїй політиці засад російського месіянізму, за яким „великому русскому народові" призначено сказати світові нове слово у світовій революції на чолі з Росією.

8. Імперіялістична політика комуністичної Росії не випадково знаходить повну духову підтримку усієї російської еміґрації в ЗДА, 23 організації якої на своїй конференції 2-го серпня 1958 р., висунули ультимативне домагання до Президента країни Айзенгавера не підтримувати природньої визвольної боротьбі поневолених народів проти московського імперського єдинодержавія, бо в противному разі вони разом з русским народом будуть змушені обороняти совєтський уряд.

9. В лютому ц. р. ті ж самі організації виступили вдруге з протестом до представників уряду ЗДА проти національного змагу українського народу. Виступаючи проти національно-визвольних змагань поневолених Москвою народів, російські кола підтримують поневолення народів комунізмом.

10. Ми віримо, що уряд ЗДА, очоливши боротьбу з комунізмом за свободу людства, якій загрожує московсько-большевицький імперіялізм під прикриттям світового комунізму, знайде способи остерегти московський уряд проти духово-культурного винародовлення української нації, проголошене квітневим законом 1959 р.

11. Як льояльні громадяни ЗДА, ми наважуємося звернути увагу урядові і провідним мужам країни на те, що т. зв. міжнародній комунізм, на боротьбу з яким досі мобілізуються сили вільного світу, є заслоною, прикриваючись якою московсько-большевицький імперіялізм здійснює свій наступ на вільний світ.

Комітет Національної Маніфестації

Річні Збори Відділу УКК в Балтиморі, Мд.

Загальні річні збори Відділу Українського Конґресового Комітету Америки в Балтіморі, на яких були заступлено п'ятнадцять місцевих організацій і товариств, та при численній участі громадян, платників Українського Народного Фонду, відбулись 6 червня ц. р.

Зі звітів членів уступаючої Екзекутиви виходить, що Відділ при активній співпраці організацій влаштував наступні імпрези: Листопадові Роковини, 22-го січня — Незалежности і Соборности України, святочну академію в честь Т. Шевченка та маніфестацію в 25-ліття голоду в Україні. В зв'язку з січневими роковинами, заходами нашого Відділу УККА губернатор Мерилендського стейту, як теж і посадник Балтімору проголосили день 22-го січня „Українським Днем у Мериленді". Проклямації та резолюції січневих соборницьких святкувань були „зареєстровані" в Конґресовому Рекорді. З ініціятиви Відділу УККА українці Балтімору взяли масову участь в двох демонстраціях проти совєтського амбасадора М. Меншікова. Як попередніх років, так і цього українці взяли участь в т. зв. „Дні Всіх Націй", що відбувається в Ґвін Овк парку. Завдяки 59 Відділу СУА українці мали гарний успіх. Членкині СУА влаштували вдалу виставку українського народного мистецтва, і буфет українських потрав. З останнього мали деякий фінансовий прихід, з чого переслали до каси Відділу УККА $50. Треба підкреслити, що ті пані, на прохання Відділу УККА, під час тижня ООН в одній з більших місцевих крамниць (Гехт Ко.) влаштували виставку українського народного мистецтва. УНФонд, як звітував фінан. референт, в цьому році представляється дещо краще. Через Відділ УККА вислано до Централі УККА 895 долярів, а з цілого Балтімору, бо частина була вплачена безпосередньо до Централі, разом вплинуло до УНФ з нашого міста 1,070 долярів. Крім того Відділ УККА влаштував дві прибуткові імпрези (фестин і забаву), як теж відбулось кілька доповідей на різні теми. Старанням Екзекутиви Відділу УККА 15-го березня ц. р. відбулися ширші сходини представників всіх діючих в Балтіморі організацій та українських діячів Мерелендського стейту (26 присутніх). Тоді вибрано Ювілейний Комітет Мазепи — ЮКОМА на Меріленд, що його очолив п. П. Калиновський, а крім цього в склад Комітету входять: д-р Яр. Шав'як, п. О. Стельмах і п. П. Войтович. В короткому часі створено ЮКОМА молоді з представників молодечих організацій. До цього Комітету ввійшли: голова —. Царик (СУМА), та члени: п-а Котик (Пласт), п-а Х. Совган (УСҐ), п. В. Стельмах („Дніпро" — спортове товариство). Заходами ЮКОМА д-р Яр. Шав'як дав ряд лекцій для членів Укр. Студ. Клюбу при Мерілендському Університеті, а 13 червня ц. р. відбувся „Мазепинський ранок" для молоді, всіх дітей, що ходять до шкіл українознавства.

По довшій річевій дискусії, на пропозицію голови Контрольної Комісії д-р О. Дерія збори уділили абсолюторію уступаючій Екзекутиві. Переважаючою більшістю голосів на наступний каденційний рік вибрано Екзекутиву Відділу УККА в такому складі: мґр. К. Баб'як — голова; п. В. Татчишин — його заступник; п. А Радь — секр. укр. мови, п. Т. Царик — секр. англ. мови; мґр. А. Булавка — культ.-освітній референт; мґр. В. Романовський — реф. УНФонду; п. І. Радь — скарбник; інж. О. Стельмах — організаційний референт; п. В. Стельмах — господар. Контрольна Комісія: д-р О. Дерій — голова, д-р Яр. Хмілевський і п. И. Приймак — члени. Товариський Суд: д-р Яр. Шав'як — голова, п. П. Войтович і п. А. Траска — члени.

Зборами проводила президія в складі: д-р Андрій Лемішка — голова, п. А. Радь — секретар та п. П. Войтович — заступ. голови. Д-р А. Лемішка живе короткий час в нашій громаді, і не є обзнайомлений з життям українського Балтімору, то все ж таки він зумів дійсно речево і дипломатично провести ці збори. Його апель в окремих складних справах мав вислід. За те, на пропозицію мґр-а Булавки збори нагородили д-ра А. Лемішку оплесками.

В побажаннях до нової Екзекутиви Відділу УККА присутні пропонували, щоб посилити збірку УНФонду, скріпити зовнішній відтинок праці, та щоб звернутися до Централі УККА, щоб вона приспішила видати статут зі змінами, що їй доручив VII-ий Конґрес УККА. **Т. Царик**

ПИТСБУРҐ МАЄ ВРЕШТІ НАРОДНИЙ ДІМ

З-поміж усіх метрополій, де живуть американські українці Питсбурґ належав до тих нечисленних, що не мають ще досі свого репрезентативного Народного Дому. Що більше, не мав він навіть більшої залі (поза парафіяльними), де можна б влаштувати на більшу скалю свято, бенкет або віче. Такий невідрадний стан існував довго, дарма, що Питсбурґ — це осідок нашої найстаршої іміґрації, столиця заліза й сталі.

Це національно - громадське наше недомагання вирівняно з початком червня ц. р., коли відкрито й торжественно поблагословнено просторий й модерно влаштований Народний Дім при Українській православній парафії св. Володимира Вел. в Питсбурґу — Південь. Офіційно ця будівля має назву „Української Залі святого Володимира Великого", але фактично це дуже ефектовно та практично споруджена будова на всі культурні, релігійні, та репрезентативні потреби питсбурґських українців. Велика заля, що обіймає цілий другий поверх будови, може легко помістити до п'ятьсот осіб при столах, крім цього її фронтова частина злучена з обширною, модерно влаштованою сценою. Досі, місцеві українці на свої національні святкування піднаймали різні чужі залі.

З тих причин день благословлення цього будинку був всенаціональним святом українців Питсбурґу й околиці, без огляду на релігійні різниці. Це й стверджували у своїх промовах численні духовні й світські промовці. Парох церкви св. Володимира Вел., о. прот. Микола Харіщак та його вірні запросили на це своє свято Первоієрарха УПЦЕРкви в ЗДА, Високопреосвященнішого Митрополита Івана Теодоровича, який в асисті шістьох священиків УПЦеркви відслужив в неділю 7-го червня ц. р. торжественну Архиєрейську Службу Божу, а після неї поблагословив нову величаву будову. Мелодійно й могутньо співав до Служби Божої місцевий параф. хор, під орудою п-і Лесі Ендрус.

Після акту благословення Народного Дому відбувся в його великій горішній залі бенкет, в якому, крім ВПреосвящ. Митрополита, взяло участь багато довколишніх священиків УПЦеркви зі своїми родинами, репрезентанти довколишніх парафій, представники місцевих та окружних українських організацій, а першусього — розрадувані вірні того храму. Це був направду їхній „Великдень", що врешті сповнилася мрія їхніх патріотичних сердець, зокрема старих піонерів тієї громади. Фактична вартість цього Народного Дому доходить до 70 тисяч дол., але, якби не кольосальний вклад жертвенної даром праці — то видатки на цю будівлю були б більші. Це під час бенкету підчеркував о. Настоятель, дякуючи своїм добрим людям - парафіянам за їхній жертвенний труд.

Бенкетом проводив високо шанований в Питсбурґчині і поза нею громадський діяч, інж. Михайло Комічак, довголітній директор української Радіової Програми. Його функція, як товстмайстра, була така легка, весела й тепла — як і його щонедільні радієві програми до тисяч українців.

Уперше на терені Питсбурґу й околиці виступив особисто й заблиснув своїм ораторським таланом, своїм глибоким словом до учасників бенкету — д-р Ярослав Падох з Ню Йорку, головний секретар Українського Народного Союзу (що в тому самому дні мав відбути окружні наради з представниками Відділів У. Н. С-у тієї округи). Всі уважно прослухали виступу цього головного промовця, на тему: минуле, теперішнє й майбутнє української спільноти в Америці. Ростемо, творимо нові національні здобутки, а піонерська праця перших поселенців нашого роду, хоча в змінених вже формах, не пропадає, а навпаки, з кожним роком, в кожній ділянці набирає нових сил та розмаху, витворюючи новий стиль життя та нові форми діяльности американських українців в рядах старих еміґрантів, їхніх дітей та т. зв. нової іміґрації.
громаду з великим осягом теж представники зорганізованого життя тутешніх українців. Промовляв зворушений до сліз один з основників парафії св. Володимира Вел. та вірний і жертвенний її член, п. Василь Шабатура, гол. предсідник Української Народної Помочі, з осідком в Питсбурґу. Вітав громаду з її історичним осягом і його рідний брат, п. Григорій Шабатура, відомий і чи не найстарший наш бизнесовець в цьому місті. Останнім промовцем був ВПреосвящ. Митрополит Іван, що немов добрий батько радів успіхами свого духовного стада, благословив усіх на нову й ще кращу путь.

Наприкінці бенкету виступив мішаний хор Української Ліґи Західньої Пенсилвенії, який дав публіці півгодини духовного відпруження і хвилини високої мистецької насолоди. Цей відомий на цьому терені український репрезентативний хор, що під знаменитою орудою п. Осипа Головацького проспівав ряд народніх пісень, здебільша веселого характеру; деякі виконані речі доводиться рідко чути на наших сценах, ще й до того в такому легкому бравурному виконанні. Знамените „антідотум" для втомленої й годинами засидженої за столами публіки . . . Так треба скрізь при таких „густих" нагодах поступати, замість „добивати" до решти ще й піснею, втомлених украй, зокрема ж літньою спекою, громадян. — Свято закінчено відспіванням американського та українського національних гемнів. **Т. Р.**

відспіванням американського та українського національних гимнів. **Т. Р.**

Вступайте в члени УНСоюзу

Появилася книжка — „Марш червоних"

В травні появилася в Шикаґо виданням „Дніпро" цікава книжка Костя Шонка, яка в 400 карикатурах зображує реально стан комуністичної системи в СССР, зокрема в Україні, від початків большевицької революції, по-через всі періоди ленінсько-сталінсько - хрущовського царювання. На кожній сторінці цієї книжки, формату великої вісімки, находимо по декілька знаменитих карикатур з лаконічними підписами в двох мовах — англійській і українській. Талановитий карикатурист зумів у гострій, реалістичній формі підмітити важніщі події з совєтської дійсности і терору, зокрема боротьбу з релігією, насильну колективізацію, совєт. „конституцію", стахановщину голод в Україні, масові вивози в Сибір, залізну занавісу, боротьбу за владу і ліквідацію противників та численні інші події. Під кінець книжки кілька оригінальних фотографій з „добробуту" українського села під ясним сонічком сталінської коституції.

Ілюстрації виконані так переконливо і реально, що їх можна легко розгадувати, не читаючи пояснень. Ця книжка надається до масового поширення зокрема серед чужинців. Оригінальний помисл представити в сатиричній формі совєтську систему нагадує американські політичні карикатури (картунс) і підходить під смак американської публіки. Це й підмітила англомовна преса, зокрема великі щоденники в Шикаґо, після появи цієї книжки, яка коштує дол. 2.50.

(В. Н.)

Українська Літературно-Мистецька Клюб
Ню Йорк

З ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ

повідомляють, що з днем 26-го червня ц. р. почалася в діяльності Клюбу вакаційна перерва, на протязі якої буде відбуватися підготова до 16-го Літературно - Мистецького Ярмарку, що буде влаштований для відзначення 10-річчя існування Клюбу, в суботу дня 24-го жовтня ц. р. Осінній сезон Клюбу почнеться в другій половині вересня ц. р.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Осипа Кузіва

складають — $ 10.00
на залишенців в Европі — через 64 Відд. СУА в Ню Йорку,

МАРІЯ і БОГДАН КАРПЕВИЧ

Українські церковні пісні в американських церквах

Під час відпочинку на фабриці, де я працюю, підійшов до мене один робітник та поінформував, що в неділю 7-го червня ц. р. в американській церкві св. Михаїла мав співати український хор „Дніпро". Це було у Клівленді, Огайо.

Я рішив з дружиною та її сестрою піти на Службу Божу до згаданої церкви та послухати українських церковних пісень. — Церква св. Михаїла величава й багата. Побудована в ґотицькому стилі. На Богослуження зібралось коло 800 людей. Хор „Дніпро", під орудою п. Садовського, відспівав 5 церковних молитов і пісень. Ось вони: 1. Хорал — музика Садовського, 2. Блажен муж — Старокиївський напів обробки Гнатишина; 3. Через поле — музика Котка; 4) Услиши Господи — Лаврівського і 5. Блажен муж — Бортнянського. Хор співав гарно з сольовими виступами. Моя дружина та її сестра, які далеко краще розуміються на хоровому мистецтві, як я, були захоплені.

Пізніше довідався я, що хор „Дніпро" вже давніше кілька разів виступав з українськими церковними і світськими піснями перед американцями. Між іншим, в грудні 1956 р., співав коляди в Міському шпиталі для тяжко хворих, та у Ветеранському шпиталі для вояків. В травні 1957 р. був запрошений до співучасти в концерті, який уладжував американський хор в авдиторії Ст. Джан Каледж. Там хор „Дніпро" виступив з добірним світським репертуаром. Того ж року в грудні колядував в Катедрі св. Івана. Минулого року під час Різдвяних Свят з колядками і щедрівками виступав на запрошення пароха церкви св. Бенедикта.

Виступи цього хору, який складається зі співаків з різних земель України, роблять серед американської спільноти добру пропаґанду й заслуговують на повне признання. Тому бажаємо хорові „Дніпро" дальше успішно сповняти цю гарну ролю перед американською публікою.

Л. Бачинський

МІЖНАРОДНА КОНВЕНЦІЯ ЛАЙОНСІВ ВІТАЄ РОКЕФЕЛЛЕРА ЯК „МАЙБУТНЬОГО ПЕЗИДЕНТА"

Ню Йорк. — 10,000 делеґатів на Міжнародній Конвенції Лайонсів вітали нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера як „наступного президента". Коли Рокефеллер появився на сцені, щоб привітати конвенцію та виголосити промову, тисячна юрба загуділа: „Гурра наш наступний президент!". Ці вигуки були поєднані з демонстрацією в користь губернатора, який піднесенням рук успокоїв присутніх, кажучи, що „він має дуже багато проблем розв'язати в нюйоркському стейті".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

VI-ті Загальні Збори Канадійського НТШ

7-го червня в залі Українського Відділу ч. 360 Канадійського Легіону відбулися VI-ті Звичайні Загальні Збори Канадійського Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) в Торонті. Збори відкрив голова Управи НТШ проф. д-р Євген Вертипорох, а проводила ними президія в складі: проф. Зенон Зелений — голова і д-р Василь Луців — секретар, за участи 70 членів.

Зі звітів випливало, що Канадійське НТШ має два Осередки: в Едмонтоні, якого почесним головою є о. Мітрат д-р В. Лаба, а діловим головою інж. Володимир Мацьків, і в Оттаві — голова проф. В. Кисілевський. Канадійське НТШ має 16 дійсних членів, 104 звичайних і 6 прихильників. Управа мала 20 засідань і влаштувала 2 Наукові Конференції, на яких виголошено 31 доповідь. Крім того на Шевченківській Сесії 7 доповідей і на інших Сесіях 3 доповіді, в тому числі 2 доповіді з нагоди 70-ліття Наталени Королеви. Разом 47 доповідь.

Едмонтонський Осередок НТШ мав 2 Наукові Конференції, на яких виголошено 8 доповідей. Інші імпрези: 1) Вечір проф. Євгена Онацького, з нагоди його 70-ліття, виголошено 4 доповіді; 2) Зустріч з проф. Володимиром Кубійовичем, 4 доповіді; 3) Зустріч з проф. Іваном Мірчуком, 3 доповіді і 4) Ювілей проф. Євгена Вертипороха, 2 доповіді. Відбуто одну пресову конференцію і вислано 550 листів, якими Управа тримала зв'язки зі всіма НТШ, членами, та Установами, як теж з поодинокими визначними українцями.

На закінчення Зборів відбулася дискусія на тему „Як зберегти українську мову для майбутніх поколінь поза Рідним Краєм?"

Збори вибрали нову Управу НТШ на 1959 - 61 роки в такому складі: проф. д-р Євген Вертипорох — голова; проф. інж. Василь Іванис — 1-ий заступник голови, інж. Осип Осцінський — 2-ий заступник голови; д-р Степан Росоха — секретар; інж. Ярослав Гарасевич — скарбник; д-р Матей Гута — реф. вид. справ; мгр. Іван Скрипчук — реф. бібліотеки і архів.; проф. Зенон Зелений — зв'язковий з Об'єднанням Укаїнських Педагогів; д-р Богдан Стебельський — член. Контрольна Комісія: проф. Степан Килимник, мгр. Василь Гультай і д-р Степан Кучменда; заст. о. Степан Хабурський та інж. Арсен Шумовський. Делеґат до Головної Ради НТШ проф. Єфим Сластьоненко. Делеґат до Президіяльної Ради КУК: проф. інж. Михайло Боровський.

Зразу по Загальних Зборах нова Управа відбула своє перше засідання, на якому обговорила плян діяльности, з якого на перше місце виринають: 1) Відзначення 10-ліття Канадійського НТШ, яке відбудеться 10 - 12 жовтня ц. р.; 2) Влаштування Ювілейної Мазепинської Сесії і 3) Відзначення 20-ліття проголошення Карпатської України самостійною Українською Державою.

Шостий Річний Попис Українського Музичного Інституту в Клівленді

Заснувався він восени 1953 року при 14 учнях. В шкільному році 1958 - 1959 мав 39 учнів і учениць. Управителькою Відділу від часу його заснування є пані Ірина Лончина - Винницька. Вчителями гри на фортепіяні є пані: Ірина Винницька та Марія Тимків - Грушкевичева і п. Юрій Олійник, а вчителями гри на скрипці є панове: професор Ярослав Барнич і Мирон Шиян.

31-го травня ц. р. відбувся в концертовій світлиці УНДому на заході Клівленду шостий річний попис учнів чотирьох кляс нижчого і трьох кляс середнього курсу УМІ На програму пописів нижчого курсу склалися легенькі композиції чужих і українських композиторів та музичних педагогів. У тому на українські точки попали речі Савицького, Оранського, Любарського, Берковича, Поваляєка, Лисенка, Фоменка й Нижанківського на нижчому курсі, а Фоменка, Барвінського, Соневицького та Безкоровайного на середньому курсі фортепіяна і скрипки.

Необхідно подати назвища елевів нашого Відд. УМІ для порівняння колись, хто з них був пильний і витривалий у науці та вправах і хто з них внаслідок того вибився як інтерпретатор чи оригінальний творець.

Ось останній список учениць та учнів клівлендського Відділу УМІ з нижчих курсів фортепіяна і скрипки: Рома Фаріонівна, Володимир Данилевич, Андрій Міхняк, Вікторія Морозинська, Ярослав Панас, Петро Радзикевич і Дарія Русинівна — І-ий рік; Марія Мельниківна, Марта Данилевичівна, Ярослав Сивий, Юрася Стефаниківна, Юрій Фаріон і Марта Школьниківна — ІІ-ий рік; Мирослава Баслядинська, Орест Василюк, Ольга Винницька, Оксана Грушкевичівна, Галя Стецяківна, Марта Тритяківна і Орест Швабинський — ІІІ-ий рік та Орест Піхурко і Ярослав Сохацький — IV-ий рік.

Інше діло: учні та учениці середніх курсів. Це вже заавансовані елеви, деякі з них проявляють виключну пильність і ввесь свій вільний час присвячують вправам на фортепіяні чи на скрипці. Це ті, що люблять беззастережно й без обмежень музику і подають надію, що можуть вибитися в житті. Їх менше, між учнів нижчих курсів, але вони грають уже подекуди навіть сказати б концертово, відтворюючи таких майстрів, як Моцарт, Ґріґ, Шопен, Шуман, Брамс, Вебер та Гайдн. Це: Ігор Воляник і Юрій Тритяк — І-ий середній курс; Мотря Грушкевичівна, Марія Кузьминівна, Марта Савчаківна, Марія Сидір і Катря Шолудько — ІІ-ий середній; і врешті Звенислава Криштоловичівна, Галина Коцюмбасівна, Борис Садовський, Ігор Турчиневич, Марія Лончина та Леся Руденська — ІІІ-ий середній курс.

Під час двогодинного попису учнів і учениць нижчих курсів слухач сидів і слухав бездоганного вивчення завданих „кусників", початківців, то впродовж дальшого двогодинного попису від 7-ої години ввечорі доводилось мати вже передсмак майже мистецького виконання точок, насолоджуватися грою ценаче не дебютантів, а таки віби дійсних „жерців" музики.

Вищий рівень музичної культури української молоді, це дуже важлива справа і на неї мусять звертати увагу розумні та дбайливі батьки. Можемо мати велику втіху з наших дітей, а український нарід може мати з них користь і славу, але треба дітей „повести за ручку" та підтримати їх у „перших кроках", не шкодуючи центів на науку, тому що буцім то з дітей наших — мовляв — не вийдуть генії!... Такого не можуть говорити батьки, які справді та щиро своїх дітей люблять.

На марґінесі доводиться висловити ще таку думку: варто б також нашим образотворчим організаціям звернути увагу на потребу утворення образотворчих студій для нашої молоді по більших українських осередках поселення. Напевно, поза єдиною досі Филаделфією з її молодою малярською студією, знайдуться також в інших місцевостях у ЗДА молоді надійні таланти серед українського юнацтва, які зможуть зробити добре ім'я українському народові. Тільки подати б їм помічну руку.

Іван Ставничий

Звіт із конференції Канадійської Асоціяції в Саскачеванському Університеті

15-го червня закінчилася в Саскачеванському університеті конференція Асоціяції Славістів Канади. В її сесіях брало участь більше як 30 осіб активних членів й прихильників.

13-го червня вибрано нову Управу Асоціяції, до якої увійшли: проф. О. Старчук з Албертійського університету — президент; проф. К. Біда з Оттавського університету — віце - президент і проф. М. Дейн з Університету Бр. Колумбії — секретар - скарбник. Почесним президентом перевибрано проф. Дж. Сімпсона. До редакційної колеґії увійшли як нові члени проф. Я. Рудницький з Манітобського університету й проф. Б. Боцюрків з Албертійського університету.

В публічній сесії того самого дня присутні вислухали наступних доповідей: проф. Б. Боцюрків з Албертійського університету — „Автокефальна Церква в Сов. Україні 1920 - 30 рр."; проф. О. Буйняк з Саскачеванського університету — „Бертольд Ауербах і молодий Л. Н. Толстой", і проф. І. Авакумович з Манітобського університету — „Культура під совєтами". Вечером відбувся бенкет влаштований Саскачеванським університетом.

14-го червня відбулося в околиці Саскатун відкриття пам'ятника, спорудженого урядом провінції Саскачеван, з нагоди 60-річчя поселення в Саскачевані релігійної секти Духоборів. Слід тут згадати, що саскачеванські Духобори живуть мирно і їх не слід змішувати зо скрайнім відламом цієї секти „Синами свободи". На святі були присутні як гості члени Асоціяції Славістів, а її президент з 1958 - 1959 р., проф. Яр. Рудницький, виголосив промову. Вечером проф. Яр Славутич, що також брав участь в конвенції, дав доповідь про долю української літератури під совєтами. На доповіді було багато місцевого українського громадянства. Проф Славутич, що викладає українську мову в Американській Військ. Школі в Монтерей, недавно підготовив і видав нову граматику української мови „Конверзейшонел Юкрейнієн".

15-го червня відбулася дискусія на тему „Навчання слов'янських мов в середніх школах". Панелістами були проф. О. Старчук з Албертійського університету і пані М. Дженкінс з Торонтського університету. Рішено створити комітет для поширювання слов'янських мов і їх навчання в середніх школах Канади, що його очолюватиме проф. Сімпсон. На публічних засіданнях відчитано наступні доповіді: проф. К. Біда з Оттавського університету — „Деякі проблеми відносно граматичних норм слов'янських мов"; професор Ю. Луцький з Торонтського університету — „Мультинаціоналізм в сов. літературі" й проф. Я. Рудницький з Манітобського університету — „Спутник й похідні -ник в англійській мові Канади й Америки".

Конвенція закінчилася бенкетом, урядженим місцевим відділом УККА, в честь Асоціяції Славістів в залях Саскачеванського університету. На бенкеті було коло 100 осіб, поміж ними представники від місцевого університету, визначні замісцеві й місцеві гості. На бенкеті промовляли: проф. Дж. Сімпсон, що підкреслив важливість слов'янських студій, бувший і теперішній президент Асоціяції й голова відділу КУК. **О. Б.**

Веснівка-пікнік 64-го Відділу СУА та хору „Думка"

Буде чи не буде погода в неділю? Питання, що журило нас всіх, а не тільки „Думку". Залиті болотом вулиці Ню Йорку в суботу 13-го червня на „двоє" ворожили. Однак в неділю засвітило сонце на радість нас усіх, прихильників обох спільників: хору „Думка" та 64-го Відділу СУА.

Їду в автобусі з молоддю та радію їхньою радістю. Біля мене молоденька пластунка, напроти батько розмовляє з малим синочком по-українськи...

Заїздимо на місце, до „Вайт Бирч". Велика зелена площа для спочинку, багато столів. А на тлі великої, зеленої площі бачимо ліс, зовсім подібний до наших лісів, там, у рідному краю. Починається підготова до „гаґілок". Меґафон залучений. Біля дириґента хорів, співаки та співачки в стилевих українських одягах. Балетмайстер мґр. Петріна слідить вправним оком, чи все в порядку. Конферансьє хору „Думка" інж. Пашківський пояснює зміст гаґілок. Виходять дівчата, виводять гаґілки. Не дасться описати того. Забувалося, що ми в Америці, а дійсно на площі біля церкви в Україні. Це вже велика заслуга в цьому дириґента п. Крушельницького та балетмайстра Романа Петріни. Вони не жаліють труду, щоб не пропала традиція і не загубилися наші народні скарби.

64-ий Відділ СУА в Ню Йорку радо співпрацює з хором „Думка" в улаштуванні імпрез і на цей раз теж подбав про добрий буфет. Дохід з нього призначений на допомогу залищенцям. Якби участь на пікніку була ще більша, то можна було б допомогти ще не одну сльозу більше обтерти нещасним хворим та дітям в Европі.

Ірина Домбчевська

Антін Слиж — доктором філософії

1-го червня на Університеті в Сиракюз, Н. Й., промувався на доктора філософії в ділянці микології п. Антін Слиж.

Пан Антін Слиж, син судді зі Львова, по закінченні Академічної гімназії у Львові в 1939 р., студіював у Празі, та Мюнхені, де в 1950 р. закінчив Лісовий Факультет на Університеті Людвика Максиміліяна.

Приїхавши до Америки, продовжував свої студії на Університеті в Сиракюзах, та в 1956 році осягнув титул "Master of Science." За успішні осяги в науці зацікавився п. А. Слижом славний американський миколог проф. д-р J. L. Lowe та під його керівництвом працював він як "Teaching and Research Assistant" в роках 1956-1959 на New York State University, College of Forestry, Syracuse, N. Y. в цілком ще недослідженій ділянці микології, та захистив докторську працю п. з. "The Genus Peniphora (Basidiomycetes) in the New York State."

Д-р Антін Слиж, як рідкий фахівець, буде далі працювати над дослідами в ділянці микології. Слід підчеркнути що він під час своїх студій приєднав багато симпатиків для України, і серед студентів і серед професорів.

Я. П.

BUY U S SAVINGS BONDS

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим співвласниками 22-мільйонового майна організації!

Створення Ординаріяту для Церков східнього обряду в Арґентині

Буенос-Айрес (сдо). — Після довгих переговорів з арґентинським латинським єпископатом, Ватикан утворив Ординаріят для Церков східнього обряду, доручивши буеносайреському архиєпископові д-рові Ферлітові Ляфіттові очолити цей Ординаріят. Таким чином зроблено перший крок до здійснення прохання до Ватикану Першого Конгресу Українців Католиків Арґентини, який проєктував в 1952 р. номінацію українського єпископа для 75,000 зареєстрованих тут українців католиків. Новоназначений ординарій монсеньйор Ляфітт зможе дістати єпископа-помічника для всього Ординаріяту і назначити собі делеґатів та духовників для кожного обряду. Крім українців т. зв. візантійського обряду, йому підлягають також католики вірменського, сирійського, халдейського та маронітського обрядів. Але найчисленніші є таки українці, які мають бути головною турботою нового Ординаріяту.

Тут народжена молодь активізується в Питсбурґщині

Об'єднані Українсько-Американські Організації Західньої Пенсилвенії, що їх створено за стараннями активних одиниць нашої другої ґенерації, стали дійсним репрезентантом українців Зах. Пенсилвенії. Вони нав'язали контакт з багатьма американськими організаціями й впливовими особами в американській політиці, вишукують нових приятелів для української справи, беруть участь у програмах, спонзорованих американцями і, що найважніше, приділили в своєму річному пляні праці увагу активізуванню тут народженої молоді, яка творить собою велике число в статистиці українців у ЗДА, але застрашаюче малий відсоток з того числа осіб є активними, або виповняє обов'язки, що спадають на плечі української іміґрації і її дітей у ЗДА.

Одним з таких репрезентативних виступів був „День Льояльности" другого травня ц. р., очолюваний Ветеранами Чужих Воєн, протиставлення комуністичному 1-ше травня, під лозунгом „Америка марширує проти, а не з комунізмом". Наша українська група, що її зорганізували ОУА-ОЗП, своєю участю стягнула на себе увагу масових глядачів паради. Невелика, але гарно одіта група малих дітей на удекорованому тяговому авті, шкільних дітей в маршовій колоні в дностроях, транспаренти „Україна 40 років бореться проти комунізму" і „Держім Америку сильною" — змусили глядачів зняти капелюхи і плескати в долоні з моментом появи нашої групи, яка під звуки великої оркестри гордо маршувала під знаменами американського й українського прапорів. Хоч Великодня Субота не дозволяла багатьом взяти участь у цій параді, то старі наші піонери таки прибули і наша група творила цілість, бо маршували діди, внуки і правнуки.

„Український День", присвячений двісталіттю Питсбурґа, це ще одна імпреза, в якій ми покажемо себе перед американцями. ОУАОЗП — це скарб української спільноти, бо її створили і виконують в них тяжку роботу ті, які тут народилися, України не бачили, мало що про неї знають, але вчаться про неї, люблять для неї працювати і мають змогу їй допомогти.

ГолОс

● Східньо - німецькі комуністи не допустили католицького єпископа Берліну, кардинала Юлюса Депфнера, щоб він висвятив у Герліці у Східній Німеччині нового єпископа - помічника. Комуністи просто не спустили кардинала на терен східнього Берліну.

● У французькому Сенаті вперше промовляли колишні лідери демократичних партій 4-ої Республіки — кол. прем'єр Едґар Фор та колишні міністри Франсуа Міттеран і Ґастон Деффер. Вони програли у виборах до нижчої палати парляменту, але виграли у виборах до Сенату. Так само ввійшов туди комуніст Жак Дюкльо. Всі вони гостро засуджували політику уряду де Ґоля супроти Альжиру. Проте, в голосуванні 155 проти 67 висловлено урядові довір'я.

Увага! Увага!

КЛІВЛЕНД, ЛОРЕЙН, АКРОН, КАНТОН та ЯНҐСТАВН
З ІНІЦІЯТИВИ
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ Відділу в КЛІВЛЕНДІ — Українці стейту ОГАЙО
— уряджують —

НАЦІОНАЛЬНУ МАНІФЕСТАЦІЮ
В 300-ті РОКОВИНИ
перемоги України над Москвою під Конотопом.

Маніфестація відбудеться

в неділю, 5-го липня 1959 р.

на площі
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
при Broadview Rd. & Maple Drive, PARMA, Ohio.
ПОЧАТОК — о год. 2:00 по полудні
У випадку непогоди — в залі на цій самій площі.

МОЛЕБНІ в намірені українського народу відправляться в церквах Клівленду, перед полуднем.

В маніфестації візьмуть участь представники американського політичного світу та представники поневолених Москвою народів.

ДОПОВІДЬ — українською мовою виголосить — проф. ЧИРОВСЬКИЙ з Ню Йорку, а англійською — мґр. Орест Р. ОХРИМОВИЧ.

Після урочистостей — МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА, — на яку складатимуться виступи хорватської групи та сумівців Клівленду та поблизьких Осередків.

УКРАЇНЦІ! Масовою участю в цій маніфестації відсвяткуймо гідно та згадаймо Великого Гетьмана Івана Виговського, його побіду та боротьбу за кращу долю українського народу.

КОМІТЕТ

Українці ШИКАҐО і Околиці!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ШИКАҐО
— влаштовує —

в неділю, 12-го липня 1959 р.
о год. 2:00 по полудні
на площі при ГІҐІНС РОВД

ТРАДИЦІЙНИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

На Союзовому Дні виступить з промовою до членів УНСоюзу

редактор „Свободи" — А. ДРАГАН.

Атракцією дня буде ВИБІР КОРОЛЕВИ КРАСИ.

Крім того, в програму входять СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ у ВІДБИВАНЦІ за переходову чашу між змагунами СУМА — ЛЕВИ, різні гри, забави та несподіванки.

Смачний буфет, охолоджуючі напитки та гарна оркестра — будуть до розпорядимости Гостей.

Доїзд автобусами. Точний плян доїзду до площі та інші подробиці в афішах.

Проситься все Українське Громадянство міста Шикаґо та Околиці взяти масову участь в цьому Союзовому Дні.

Окружний Комітет Відділів УНС в Шикаґо

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, відбудуться в неділю, 5-го липня 1959 р., в год. 3-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на Збори. На Зборах буде поданий плян і постанови із Окружного З'їзду Відділів УНСоюзу, що відбувся в Ютиці 20-го червня ц. р. Вплачування — вкладок і видача дивіденти — буде в суботу, 4-го липня, від год. 7-ої до 10-ої веч. та 5-го липня, від год. 12-ої до 3-ої по пол. — Управа.

АПЛІКАЦІЇ НА ПРИЙНЯТТЯ
на
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на „СОЮЗІВЦІ" в Кергонксон, Н. Й.
9-го СЕРПНЯ — 3-го ВЕРЕСНЯ 1959 року.

Ім'я ....
Адреса ....
Вік .... Член УНСоюзу, Відд. ....
Знання української мови: — добре; слабе; дуже слабе
Залучаю на рахунок оплати: $..........
(Повна оплата курсів є $120.00. Половину належитости треба вплатити з аплікацією).

Конґресмен Джадд остерігає проти небезпеки відвідування американцями СССР

Гемілтон, Н.Й. — Конґресмен-республіканець, член Комісії закордонних справ в Палаті Репрезентантів, Волтер Г. Джадд промовляв на конференції для справ закордонної політики в Колґейтському університеті і заявив, що масове відвідування американцями СССР має ту небезпеку, що ті відвідувачі можуть захопитися комуністичною пропаґандою за залізною заслоною і забути про ту небезпеку, яка загрожує ЗДА і всьому вільному світові від комунізму, що думає про панування над всім світом. Конґресмен Джадд казав, що ЗДА не роблять всіх можливих зусиль, щоб виграти „холодну війну", бо як ЗДА її програють, то виставляють себе на небезпеку втратити свою волю. Американські відвідувачі СССР бачать тільки те, що їм комуністи показують, і тому не можуть пізнати повної правди поза залізною заслоною.

Сен. Кеннеді називає 7 виборчих проблем в 1960 році

Беллер, Огайо. — Сенатор-демократ Джан Ф. Кеннеді, якого вважають за чолового демократичного кандидата на президента в 1960 році, промовляв на обіді в пошану Джефферсона-Джексона в цьому вугільному центрі і заявив, що тепер не можна вигравати вибори, голосячи програму „статус кво", це значить, не проєктуючи жадних змін, бо на вирішення чекають 7 великих проблем, які матимуть вплив на вислід найближчих виборів. Ці проблеми — це: збільшення населення ЗДА, зменшування засівної площі в рільничій господарці, використовування автоматизації і атомізації, підвищування життьового рівня, розвиток модерної зброї, допомога недорозвиненим країнам у світі і зріст націоналізму у світі. Сенатор Кеннеді перед Беллером промовляв в Колумбії, Огайо, де заявив журналістам, що справу своєї кандидатури на президента вирішить восени цього року або аж на початку 1960 року. Він був гостем губернатора Майкела ДіСалла.

● В Брукліні 26-річна жінка шофера і студента Бессі Каджурас народила в шпиталі четвернята, трьох хлопців і одну дівчинку. Від половини травня молода пара сподівалася четвернят на основі пересвітлювання рентґеном, і тому вже має готові імена для дітей: Лідон, Пол, Майкел і Антея. Батько тішиться, що жінка і діти здорові, і каже, що „якось дадуть собі раду".

В Кералі в Індії продовжується боротьба проти комуністичної влади

Ню Делі. — В автономній провінції Індії Кераля, єдиній, де комуністи прийшли до влади, продовжується боротьба за викинення їх з уряду. Після страйку приватних шкіл у зв'язку з новим розпорядком комун. влади, проголошено загальний демонстраційний страйк, під час якого прийшло до сутичок з поліцією. Юрба обкидала камінням автобуси, школи і державні будинки. Арештовано поверх 1,000 осіб. Індійський прем'єр Неру, який об'їздив цю провінцію, не захотів активно втручатись в її внутрішні відносини. Західні коментатори вважають, що Неру хоче, щоб керальські індійці, які захоплювались комунізмом і допустили комуністів до влади, перейшли через комуністичну „школу" та набрались досвіду на власній шкурі. Комуністичний автономний уряд не хоче розписувати приспішених виборів, знаючи, що тепер комуністи програли б їх і раз на завжки втратили б шанс дістатись будь-де в Індії до влади.

В Іраку комуністи консолідуються

Багдад. — Арабським комуністам в Іраку вдалося довести до створення своєрідного „людового фронту", спонукавши дві інші партії, Національ-демократичну і Демократичну партію курдів, створити разом із ними, комуністами, так званий З'єдинений Національний Фронт. Статут того Фронту підписали 163 особи, між ними й видавці та редактори 13-ох іракських часописів. Цей статут з просьбою залеґалізувати його та на політичну діяльність, передано прем'єрові генералові Абдулеві Карім Кассімові, який раніше заборонив був усяку партійну політичну роботу. Тому, що комуністи найкраще зорганізовані в Іраку, то нема сумніву, що вони насправді стали б керівниками тієї нової ніби-то міжпартійної організації. В останніх тижнях появились в Іраку познаки, що Кассім, який насправді має диктаторську владу старається обмежувати впливи комуністів в армії та державному апараті.

● З Ірану викинули пресового аташе совєтської амбасади Фьодора Савлченкова за втручання у внутрішні справи Ірану та ведення недозволеної аґітації.

Перон старається про уневажнення своєї екскомунікації з Римо-католицької Церкви

Буенос Айрес, Арґентина. —З перонівських кол повідомляють, що колишній арґентинський диктатор Хуан Д. Перон, який перебуває на вигнанні в Домініканській Республіці, старається про замирення з Римо-католицькою Церквою та ґпросить про уневажнення його екскомунікації з цієї церкви. Гадають, що ці старання колишнього диктатора є в зв'язку з його можливим виїздом до Европи бо в Домініканській Республіці він має щораз то більш клопоти. Важко було б Перонові дістати дозвіл на побут на пр., в Італії, коли б він залишався б і надалі в стані екскомунікації. Міністер закордонних справ в Буенос Айресі і папський нунцій в столиці Арґентини заявили що їм нічого невідомо про ці заходи Перона, але єпископ Ля Пляти Антоніо Хозе Пляза мав в цій справі інтервеніювати у Ватикані — як заявляє одна добре поінформована особа.

● На зборах товариства Американських Бібліотекарів у Вашинґтоні ствердили, що в цій країні бракує коло 10,000 бібліотекарів. Найбільше бібліотекарів недостає в бібліотеках, які обслуговують дітей.

Купуйте в підприємствах що голошуються в „Свободі"

BUY U. S. SAVINGS BONDS!
AND SAVE